

Република Северна Македонија

Агенција за супервизија на капитално финансирано пензиско осигурување

Архивски знак: 0304
Sheŋja e arkivit:
Рок на чување: трајно
Alabi i gjuhës:
20 година
viti

РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА - REPUBLIKA E MAQEDONISE SE VERIUT
АГЕНЦИЈА ЗА СУПЕРВИЗИЈА НА КАПИТАЛНО
ФИНАНСИРАНО ПЕНЗИСКО ОСИГУРУВАЊЕ
AGJENCIA PER MBIKËQYRJE TE FINANCIMIT
KAPITAL TE SIGURIMIT PENSIONAL
Бр.-лс. 03-577/1
17.06 20 год.-viti
СКОПЈЕ - ШКУР

АГЕНЦИЈА ЗА СУПЕРВИЗИЈА НА КАПИТАЛНО
ФИНАНСИРАНО ПЕНЗИСКО ОСИГУРУВАЊЕ

ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ ЗА 2019 ГОДИНА
со извештај на независниот ревизор

Скопје, 2020 година

АРХИВСКИ ПРИМЕРОК

СОДРЖИНА

Извештај на независниот ревизор

1. Вовед	3
2. Биланс на приходи и расходи	4
3. Биланс на состојба.....	6
4. Белешки кон финансиските извештаи.....	7
4.1. Основни информации	7
4.2. Основа за презентирање на финансиски извештаи	7
4.3. Признавање на приходите и расходите.....	7
4.4. Проценување на позициите од билансот на состојба	18

Додатоци

Додаток 1- Годишна сметка

Додаток 2- Годишен извештај за работа

ИЗВЕШТАЈ НА НЕЗАВИСНИОТ РЕВИЗОР

До Раководството на Агенцијата за супервизија на капитално финансирано Пензиско осигурување МАПАС Скопје

Ние извршивме ревизија на приложените финансиски извештаи на Агенцијата за супервизија на капитално финансирано пензиско осигурување МАПАС Скопје што ги вклучуваат билансот на приходи и расходи за деловната 2019 година, билансот на состојба на 31 декември 2019 година, како и прегледот на значајните сметководствени политики и други објаснувачки белешки.

Одговорност на раководството за финансиските извештаи

Раководството на Агенцијата за супервизија на капитално финансирано пензиско осигурување МАПАС Скопје е одговорно за подготвувањето и објективното презентирање на овие финансиски извештаи во согласност со Законот за сметководство за непрофитни организации, и за интерна контрола што е релевантна за подготвувањето и објективното презентирање на финансиските извештаи што се ослободени од материјално погрешно прикажување, без разлика дали е резултат на измама или грешка.

Одговорност на ревизорите

Наша одговорност е да изразиме мислење за овие финансиски извештаи врз основа на нашата ревизија. Ние ја спроведовме нашата ревизија во согласност со Меѓународните стандарди за ревизија, што се прифатени и објавени во Република Северна Македонија. Тие стандарди бараат да ги почитуваме етичките барања и да ја планираме и извршиме ревизијата за да добиеме разумно уверување за тоа дали финансиските извештаи се ослободени од материјално погрешно прикажување.

Ревизијата вклучува извршување на постапки за прибавување на ревизорски докази за износите и обелоденувањата во финансиските извештаи. Избраните постапки зависат од расудувањето на ревизорот, вклучувајќи ја и проценката на ризиците од материјално погрешно прикажување на финансиските извештаи, без разлика дали е резултат на измама или грешка.

Кога ги прави тие проценки на ризикот, ревизорот ја разгледува интерната контрола релевантна за подготвувањето и објективното презентирање на финансиските извештаи на Друштвото за да обликува ревизорски постапки што се соодветни во околностите, но не за целта на изразување на мислење за ефективност на интерната контрола на Друштвото.

Ревизијата исто така вклучува и оценка на соодветноста на користените сметководствени политики и на разумноста на сметководствените проценки направени од страна на раководството, како и оценка на севкупното презентирање на финансиските извештаи.

Ние веруваме дека ревизорските докази што ги имаме прибавено се доволни и соодветни за да обезбедат основа за нашето ревизорско мислење.

Мислење

Според наше мислење, финансиските извештаи објективно ја презентираат, од сите материјални аспекти, финансиската состојба на Агенцијата за супервизија на капитално финансирано пензиско осигурување МАПАС Скопје, заклучно со 31 декември 2019 година, како и неговата финансиска успешност за годината што заврши тогаш во согласност со законските прописи во Република Северна Македонија што го регулираат работењето на непрофитните организации.

Извештај за други правни и регулативни барања

Раководството на Друштвото, исто така, е одговорно за подготвување на годишниот извештај за работа во согласност со член 384 од Законот за трговски друштва. Наша одговорност во согласност со Законот за ревизија е да известиме дали годишниот извештај за работа е конзистентен со годишната сметка и финансиските извештаи за годината што заврши на 31 декември 2019 година.

Нашата работа во однос на годишниот извештај за работа е извршена во согласност со МСР 720 и е ограничена на известување дали историските финансиски информации прикажани во годишниот извештај за работа се конзистентни со годишната сметка и ревидираните финансиски извештаи. Финансиските информации во годишниот извештај за работа се конзистентни, во сите материјални аспекти, со годишната сметка и ревидираните финансиски извештаи на Агенцијата за супервизија на капитално финансирано пензиско осигурување МАПАС за годината што заврши на 31 декември 2019 година.

Скопје, 15 јуни 2020 година

Овластен ревизор

Борислав Атанасовски

Расел Бедфорд Атанасовски
Доел Скопје

Управител

Борислав Атанасовски

ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ ЗА 2019 ГОДИНА

1. Вовед

Во овој документ се содржани финансиските извештаи на Агенцијата за супервизија на капитално финансирано пензиско осигурување (во натамошниот текст Агенцијата), кои се состојат од билансот на состојба на 31 декември 2019 година и билансот на приходите и расходите за 2019 година, како и белешките кон финансиските извештаи согласно сметководствените принципи и стандарди. Со измените на Законот за задолжително капитално финансирано пензиско осигурување, во 2011 година Агенцијата се стекна со финансиска независност и сметководството го води согласно Законот за сметководство за непрофитни организации, Правилникот за сметководство за непрофитни организации и прифатените сметководствени принципи и стандарди, со цел точно, вистинито, сигурно, сеопфатно, благовремено, ажурно и поединечно искажување на билансните позиции, со состојба на средствата, обврските, изворите на средства, приходите и расходите и резултатите од работењето.

Одговорност на раководството за финансиските извештаи

Раководството е одговорно за подготвувањето и објективното презентирање на финансиските извештаи во согласност со Законот за сметководство за непрофитни организации. Оваа одговорност вклучува: креирање, имплементирање и одржување на интерна контрола која што е релевантна за подготвување и објективно презентирање на финансиските извештаи кои што се ослободени од материјално погрешно прикажување, без разлика дали тоа е резултат на измама или грешка, избирање и примена на сметководствени политики, како и правење сметководствени процени кои што се разумни во дадените околности.

Одговорност на сметководителот

Одговорноста на сметководителот бара почитување на етичките барања, како и планирање и извршување на сметководството на начин кој ќе овозможи да се добие разумно уверување дека финансиските извештаи немаат материјално погрешно прикажување. Сметководственото евидентирање, исто така, вклучува и оценка за соодветноста на користените сметководствени политики и прописи и на разумноста на сметководствените процени направени во текот на годината, како и оценка на вкупното презентирање на финансиските извештаи.

2. Биланс на приходи и расходи (од 01 јануари до 31 декември 2019 година)

Во 2019 година приходите и расходите на Агенцијата се детално наведени во позициите на табелите како што следат:

(во денари)

Приходи	Белешка ¹	2019	2018
Вкупно Приходи	4.3.0	77.595.685	62.747.976
Приходи од надоместоци	4.3.0а	76.560.711	61.881.884
Приходи од камати	4.3.0б	1.034.974	861.451
Други приходи	4.3.0в	0	4.641

(во денари)

Расходи	Белешка ²	2019	2018
Вкупно Расходи	4.3.1	49.457.492	44.616.919
Потрошени материјали	4.3.2	369.065	381.404
Потрошена енергија (комуналии)	4.3.3	998.295	825.561
Други услуги	4.3.4	5.190.921	5.770.254
Превозни –транспортни услуги	4.3.5	51.260	76.440
Издатоци за реклама и репрезентација	4.3.6	4.281.094	678.175
Наемнини	4.3.7	680.848	143.425
Други материјални расходи	4.3.8	290.451	308.134
Провизија за платен промет	4.3.9	61.961	44.252
Премии за осигурување на лица	4.3.10	85.256	67.661
Дневници за службени патувања и патни трошоци	4.3.11	1.116.566	661.594
Надоместоци за трошоци на работници и граѓани	4.3.12	0	59.376
Негативни курсни разлики	4.3.13	65	0
Членарини	4.3.14	436.953	433.596
Интелектуални и други услуги	4.3.15	2.757.678	2.741.278
Останати други расходи	4.3.16	37.908	54.260
Средства за градежни објекти	4.3.17	0	115.139
Средства за опрема	4.3.18	478.607	332.086
Други капитални средства	4.3.19	7.018.894	7.065.360
Основни плати и надоместоци	4.3.20а	18.421.609	17.971.036
Придонеси од плати	4.3.20б	6.971.072	6.622.803
Даноци и придонеси кои не зависат од резултатот	4.3.21	208.989	265.085

¹ Броевите дадени во белешки се референца за објаснувањата презентирани во точката 4

² Броевите дадени во белешки се референца за објаснувањата презентирани во точката 4

(во денари)			
Добивка	Белешка³	2019	2018
Добивка пред оданочување		28.138.193	18.131.057
Данок на добивка	5.1.10	0	95.135
Добивка по оданочување	5.1.11	28.138.193	18.035.922

³ Броевите дадени во белешки се референца за објаснувањата презентирани во точката 5

3. Биланс на состојба

Заклучно со 31.12.2019 година средствата, обврските и капиталот на Агенцијата се детално наведени во позициите на табелите како што следат:

(во денари)			
Средства	Белешка ⁴	2019	2018
Вкупно Средства		131.708.411	105.324.258
Парични средства на сметка	5.1.0	49.963.795	29.002.395
Постојани средства	5.1.1	115.863.975	107.182.717
Амортизација	5.1.2	(86.418.669)	(77.022.334)
Краткорочни депозити	5.1.3	45.000.000	40.000.000
Активни временски разграничувања	5.1.4	7.201.267	6.026.521
Побарување од останати надоместоци	5.1.5a	0	106.351
Побарување од претплатени даноци	5.1.5b	98.043	28.608

(во денари)			
Обврски и Извори на средства	Белешка ⁵	2019	2018
Вкупно обврски и извори на средства		131.708.411	105.324.258
Извори на средства		29.445.306	30.160.383
Деловен фонд	5.1.6a	29.324.958	30.040.035
Останат фонд	5.1.6b	120.348	120.348
Вкупно обврски		102.263.105	75.163.875
Обврски кон добавувачи	5.1.7	0	242.190
Обврски кон државата	5.1.8	61.872	61.872
Пасивни временски разграничувања	5.1.9	296.906	1.093.679
Добивка по оданочување	5.1.11	101.904.327	73.766.134

Белешките се интегрален дел кон овие финансиски извештаи.

⁴ Броевите дадени во белешки се референца за објаснувањата презентирани во точката 5

⁵ Броевите дадени во белешки се референца за објаснувањата презентирани во точката 5

4. Белешки кон финансиските извештаи

4.1. Основни информации

Агенцијата е основана во јули 2002 година, од страна на Владата на Република Македонија. Агенцијата е основана заради вршење супервизија на работењето на пензиските друштва и на пензиските фондови, а со крајна цел да ги заштити интересите на членовите на пензиските фондови (осигурениците). Со Агенцијата раководи Совет на експерти кој ги донесува финансиските извештаи. Агенцијата има својство на правно лице и за својата работа одговара пред Собранието на Република Северна Македонија. Таа врши супервизија на работењето на пензиските друштва, пензиските фондови и на чуварите на имот, како и на нивните финансиски извештаи во согласност со важечките закони и регулативи. Покрај финансиските извештаи, Агенцијата подготвува и годишен извештај за своето работење кој го поднесува до Собранието на РСМ, а изготвува и објавува годишен извештај за состојбите во капитално финансирано пензиско осигурување.

4.2. Основа за презентирање на финансиски извештаи

Презентираните финансиски извештаи се подготвени согласно стандардите на постојните закони односно согласно Законот за сметководство на непрофитни организации.

4.3. Признавање на приходите и расходите

Признавањето на приходите и расходите на непрофитните организации се спроведува според сметководствено начело на модифицирано настанување на деловните промени, односно трансакции. Модифицирано настанување на деловните промени, односно трансакции значи приходите, односно расходите да се признаат во пресметковниот период во кој што настанале, според критериумот на мерливост и расположливост.

Во продолжение се детално образложени содржинските елементи на одделните позиции во финансиските извештаи на Агенцијата.

4.3.0 Приходи денари

77.595.685

Приходите се мерливи кога можат да се искажат вредносно. Приходите се расположливи кога се остварени во пресметковниот период или во рок до 30 дена по истекот на пресметковниот период под услов приходите да се однесуваат на пресметковниот период и служат за покритие на обврските од тој пресметковен период.

Агенцијата е одговорна за наплата на приходите кои ги остварува од вршење на работите од својата надлежност. Согласно член 56 став (3) од Законот за задолжително капитално финансирано пензиско осигурување (во натамошниот текст: "Законот") работењето на Агенцијата се финансира од надоместоците кои ги наплатува од пензиските друштва. Согласно Законот, висината на тие надоместоци ја утврдува Советот на експерти на Агенцијата, на која согласност дава Собранието на Република Македонија.

Агенцијата остварува и приходи од камата врз основа на отворен депозит по видување за средствата депонирани на трансакциската сметка и приходи од камата по орочен депозит во деловна банка. Орочените депозити се средства кои го претставуваат резервниот фонд на Агенцијата.

Во продолжение е даден подетален преглед на неданочните приходи согласно билансните ставки.

4.3.0а Приходи од надоместоци

Приходите од надоместоците кои Агенцијата ги оствари во 2019 година се како што следува:

(во денари)

	КБ Прво друштво	Сава пензиско друштво	Триглав пензиско друштво	ВКУПНО
Приходи врз основа на надоместок (0,8%)	36.660.112	34.153.196	1.307.169	72.120.477
Приходи врз основа на други надоместоци	1.639.463	1.433.912	1.366.859	4.440.234
Вкупно приходи од надоместоци	38.299.575	35.587.108	2.674.028	76.560.711

Како што е претставено во табеларниот приказ, врз основа на „Приходи од надоместоци“ во 2019 година беа остварени вкупно **76.560.711 денари**.

Тие приходи се остварени врз две основи:

а) месечен надоместок кој Агенцијата го наплаќа од друштвата, како процент од вкупните придонеси уплатени во претходниот месец во пензиските фондови со кои управуваат тие друштва и кој за **2019** година изнесуваше **0,8%**. Надоместокот е утврден со *Одлука за висината на месечниот надомест за 2019 година што Агенцијата за супервизија на капитално финансирано пензиско осигурување го наплатува од пензиските друштва*, бр. 02-1311/4 од 13.12.2018 година (“Службен весник на РМ” бр. 31/2019);

б) приходи од други надоместоци кои ги наплаќа Агенцијата од пензиските друштва, а се наменети за покривање на тековни расходи за организирање на испити за агентите и водење на регистрот на агенти, спроведување на постапка за давање согласност на договори склучени меѓу пензиско друштво и правно лице кое врши услуги со хартии од вредност, надоместок за пристап кон информациониот систем на Агенцијата и промена на сопственичка структура или вршење статутарни измени и други ситуации кои повлекуваат ангажирање на дополнителни ресурси и расходи од страна на Агенцијата. Надоместоците се утврдени со *Одлука за утврдување на висината на надоместоците што Агенцијата за супервизија на капитално финансирано пензиско осигурување ги наплатува од пензиските друштва* 02-1566/7 од 11.12.2013 година (“Службен весник на РМ” бр.51/2014).

Во март 2019 година Агенцијата издаде лиценца за управување со задолжително и доброволно пензиско осигурување на трето пензиско друштво Триглав пензиско друштво АД Скопје кое своите активности започна да ги извршува и да прима првите придонеси во задолжителното пензиско осигурување од април 2019 година.

Приходите на Агенцијата во 2019 година бележат пораст од околу 23 % во споредба со претходната година. Како индикатори за порастот на приходите на Агенцијата може да се наведат мини реформата на пензиското осигурување согласно последните законски измени, зголемување на бројот на членови во вториот и третиот пензиски столб и зголемување на просечната бруто плата во Република Северна Македонија.

4.3.06 Приходи од камата

Приходите од камати кои Агенцијата ги оствари во 2019 година беа следни:

Опис	(во денари)			
	Халкбанк	Уни банка	Силк Роад банка	ВКУПНО
Приходи од камата на депозит по видување	220.962	0	0	220.962
Приходи од камата на орочен депозит	249.315	250.560	314.137	814.012
Вкупно приходи од камата и други приходи	470.277	250.560	314.137	1.034.974

Во 2019 година, Агенцијата оствари вкупни приходи од камата во износ од **1.034.974** денари. Приходите од камата се остварени врз две основи: - приходи од камата врз основа на отворен депозит по видување во износ од 220.962 денари и приходи од камата на орочен депозит која се пресметува и исплаќа на крајот на периодот на орочување на депозитот во износ од 814.012 денари.

4.3.1 Расходи во 2019

49.457.492 денари

Расходите на непрофитните организации согласно на член 13 став (3) од Законот за сметководство на непрофитни организации се признаваат во пресметковниот период во којшто настанале, доколку се платени во пресметковниот период (до 31 декември во тековната деловна година) или се платени во рок од 30 дена по истекот на пресметковниот период, под услов обврската за плаќање да настанала во тој пресметковен период.

Како расходи за 2019 година, се јавуваат следните ставки:

4.3.2 Потрошени материјали

Врз основа на потрошени материјали, расходите во Агенцијата во 2019 година беа како што следи:

с-ка	Опис	(во денари)	
		2019	2018
40000	Потрошено гориво	257.620	289.269
40001	Потрошени канцелариски материјали	50.428	75.505
40028	Останат ситен инвентар	61.017	16.630
400	Потрошени материјали	369.065	381.404

Потрошени материјали се издатоци за набавка на: гориво, канцелариски материјали и ситен инвентар. Од податоците во табеларниот преглед, може да се заклучи дека во наведените ставки за 2019 година нема значително отстапување на расходите во однос на остварените во претходната година.

4.3.3 Потрошена енергија (комуналии)

Врз основа на потрошена енергија, расходите во Агенцијата за 2019 година беа како што следи:

(во денари)

с-ка	опис	2019	2018
40102	Електрична енергија	515.940	438.055
40103	Комунални услуги	27.384	25.102
40104	Комуналии-топлинска енергија	454.971	362.404
401	Потрошена енергија (комуналии)	998.295	825.561

Расходите за потрошена енергија (комуналии) се однесуваат за направени издатоци за: електрична енергија, топлинска енергија и комунален отпад. Од податоците во табеларниот преглед, може да се заклучи дека во наведените ставки за 2019 година нема значително отстапување во однос на остварените во претходната година.

4.3.4 Други услуги

Врз основа на други услуги, расходите во Агенцијата за 2019 година беа како што следи:

(во денари)

с-ка	опис	2019	2018
40301	Поштенски услуги	460.907	522.439
40303	Чистење на простории	382.451	331.741
40305	Телефон	375.154	407.254
40306	Услуги за копирање, печатење и ковертирање	180.575	235.012
40307	Објава во весници	0	22.200
40308	Надомест за паркинг простор	16.800	26.394
40311	Одржување на софтвер	3.351.971	3.439.737
40313	Одржување на возило	57.598	293.743
40314	Одржување на опрема	324.758	450.341
40316	Одржување (поправки) на објект	40.707	41.393
403	Други услуги	5.190.921	5.770.254

Во оваа категорија на расходи влегуваат: поштенски услуги, фиксна и мобилна телефонија, објава во весници, услуги за копирање, печатење и ковертирање, чистење на просториите, надомест за паркинг простор, одржување на софтвер, одржување на опрема (ИБМ хардверска опрема, принтери и друга опрема), одржување и услуги за возила, одржување и поправки на објект и други услуги кои се користат за тековни потреби.

Од прикажаните податоци во табеларниот преглед може да се заклучи дека во расходни ставки за 2019 година се бележи намалување во однос на остварувањата во претходната година и тоа најмногу во ставката ‘Одржување на возило’ заради набавка на нови возила под лизинг.

4.3.5 Превозни –транспортни услуги

Врз основа на превозни транспортни услуги, расходите во Агенцијата за 2019 година беа како што следи:

с-ка	опис	(во денари)	
		2019	2018
40400	Такси услуги	44.180	76.440
40401	Транспортни услуги	7.080	0
404	Превозни – транспортни услуги	51.260	76.440

Расходите за превозни–транспортни услуги се однесуваат за направени издатоци за такси услуги за потребите на вработените на Агенцијата и за превоз (транспорт) на отпад.

4.3.6 Издатоци за реклама и репрезентација

Расходите за реклама и репрезентација во Агенцијата за 2019 година беа како што следи:

с-ка	опис	(во денари)	
		2019	2018
40501	Издатоци за репрезентација	280.796	566.808
40502	Издатоци за реклама	4.000.298	111.367
405	Издатоци за реклама и репрезентација	4.281.094	678.175

Во оваа категорија спаѓаат издатоци за репрезентација (бифе на Агенцијата и службени ручеци) како и издатоци за реклама (реклама во Златна книга и рекламен материјал за потребите на одбележувањето на настанот за “Ден за пензиска свесност” кој се организира на меѓународно ниво а го одбележува и Агенцијата. Во 2019 година законската можност предвиде трошоците за промоција на пензискиот систем да се зголеми со цел членовите на пензиските фондови да бидат подобро информирани за своите права. Поради тоа беше организирана јавна кампања на Агенцијата. Средставта за кампањата се предвидени од резервниот фонд на Агенцијата. Во ставката “Издатоци за репрезентација” има значително намалување во 2019 година на расходите во однос на остварените во претходната година, поради намалениот број на посети од домашни и странски институции со кој соработува Агенцијата.

4.3.7 Наемнини

Врз основа на наемнини, расходите во Агенцијата за 2019 година беа како што следи:

с-ка	опис	(во денари)	
		2019	2018
40801	Наем на деловен простор	0	6.000
40802	Наем на опрема	17.446	38.976
40803	Лизинг на возила	587.040	0
40804	Наем на сали и амфитеатри	0	23.878
40890	Наем на Интернет линија	76.362	74.571
408	Наемнини	680.848	143.425

Расходите за наемнини вклучуваат расходи изнајмување на канцелариска опрема (фотокопири и печатари), лизинг на возила како и изнајмување на интернет линија. Од прикажаните податоци во табеларниот преглед може да се заклучи дека во тие трошочни ставки за 2019 година нема значително отстапување во однос на остварувањата во претходната година освен во ставката “Лизинг на возила” каде се бележи зголемување бидејќи во 2019 година набавени се две возила на лизинг за потребите на Агенцијата.

4.3.8 Други материјални расходи

Другите материјални расходи во Агенцијата за 2019 година беа како што следи:

		(во денари)	
с-ка	опис	2019	2018
40902	Списанија и службена литература	67.750	64.800
40903	Издатоци за средства за хигиена	29.366	28.800
40904	Обезбедување на простор (имот)	32.717	30.528
40909	Други материјални расходи	103.700	111.400
40930	Расходи за регистрација на возила	5.278	3.506
40991	Услуги за патарини	51.640	69.100
409	Други материјални расходи	290.451	308.134

Во оваа категорија спаѓаат расходите за списанија и стручна литература, патарини, расходи за хигиена, обезбедување на простор и други материјални расходи (надоместок за размена на берзански податоци и благајна – материјални расходи). Од прикажаните податоци во табеларниот преглед може да се заклучи дека во горенаведените трошочни ставки за 2019 година нема значително отстапување во однос на остварувањата во претходната година.

4.3.9 Провизија за платен промет

Врз основа на провизија за платен промет, расходите во Агенцијата за 2019 година беа како што следи:

денари)		(во	
с-ка	опис	2019	2018
41000	Провизија за платен промет	43.575	28.955
41001	Провизија за купопродажба на девизи	15.786	11.526
41002	Провизија за платен промет (за орочениот депозит)	800	1.830
41003	Провизија за платен промет (за дебитна картичка)	1.800	1.941
410	Провизија за платен промет	61.961	44.252

Во оваа категорија се вклучени расходите за платен промет за дневни налози за плаќање, провизија за купопродажба на девизи за плаќање во странство, провизија за платен промет за дебитна картичка која се користи за потребите на Агенцијата како и провизија за орочените депозити. Од податоците во табеларниот преглед, може да се заклучи дека во наведените ставки за 2019 година има значително зголемување на расходите во однос на остварените во претходната година и тоа во ставката “Провизија за платен промет” заради зголемување на провизијата од страна на банката депонент.

4.3.10 Премии за осигурување

Врз основа на премии за осигурување, расходите во Агенцијата за 2019 година беа како што следи:

с-ка	опис	(во денари)	
		2019	2018
41200	Осигурување на возила	6.383	14.598
41202	Премии за осигурување на лица (патничко осигурување)	5.620	3.306
41203	Осигурување на имот	29.966	19.237
41204	Осигурување од незгоди	43.287	30.520
412	Премии за осигурување	85.256	67.661

Во оваа категорија се вклучени расходите за осигурување на службените возила во странство, осигурување на имот и осигурување на вработените од незгоди. Од прикажаните податоци во табеларниот преглед може да се заклучи дека во предметните трошоци за 2019 година има мало зголемување во однос на нивните остварувања во претходната година.

4.3.11 Дневници за службени патувања и патни трошоци

Врз основа на патни и дневни трошоци, расходите во Агенцијата во 2019 година беа како што следи:

с-ка	опис	(во денари)	
		2019	2018
41300	Службен пат во странство – транспортни трошоци	229.754	149.546
41301	Службен пат во странство – дневници	521.703	241.503
41302	Службен пат во странство – сместување	141.932	44.397
41305	Сопствено возило за службени цели	55.224	96.887
41307	Службен пат во земјата – сместување	145.953	106.316
41308	Службен пат во земјата – патни трошоци	22.000	22.945
413	Дневници за службени патувања и патни трошоци	1.116.566	661.594

Расходите за службени патувања во земјата и странство опфаќаат: трошоци за сместување, исхрана и за превоз. Пресметката и исплатата на тие трошоци беше реализирана според Уредбата за издатоците за службени патувања и селидби во странство што на органите на управата и управните организации им се признаваат во материјални трошоци („Службен весник на Република Македонија” бр.50/2000, 64/2001, 110/2008, 82/2010, 12/2012, 5/2013, 1/14 и 90/14), која почна да се применува од 01.01.2015 година.

Во оваа категорија, исто така, се вклучени и исплатите за користење на сопствено возило за службени цели. Во ставките на оваа категорија евидентно е зголемување во однос на остварувањата во претходната година кај расходите за Службен пат во странство заради зголемување на потребата на вработените за присуство на разни обуки и семинари, додека кај ставката ”Сопствено возило за службени цели” се бележи намалување, поради тоа што Агенцијата набави возила на лизинг.

4.3.12 Надоместоци за трошоци на работници и граѓани

Врз основа на надоместоци за трошоци на работници и граѓани, расходите во Агенцијата во 2019 година беа како што следи:

денари) (во

с-ка	опис	2019	2018
41403	Лекарски преглед	0	59.376
414	Лекарски преглед	0	59.376

Во оваа категорија не се евидентираат трошоци бидејќи прописите во РСМ условуваат лекарскиот преглед на вработените да се изврши на секои 18 месеци.

4.3.13 Негативни курсни разлики

Врз основа на негативни курсни разлики, расходите во Агенцијата во 2019 година беа како што следи:

денари) (во

с-ка	опис	2019	2018
41500	Негативни курсни разлики	65	0
415	Негативни курсни разлики	65	0

Во оваа категорија се евидентирани трошоци за негативни курсни разлики кои се појавуваат при купородажба на девизи за службен пат во странство и нивно враќање на жиро сметката на Агенцијата.

4.3.14 Членарини

Врз основа на членарини, расходите во Агенцијата за 2019 година беа како што следи:

денари) (во

с-ка	опис	2019	2018
41602	Членарини во меѓ.здруженија	394.453	393.596
41603	Членарини во нац.здруженија	42.500	40.000
416	Членарини	436.953	433.596

Во оваа категорија се содржани расходите за членарина на Агенцијата во ИОПС (Меѓународна организација за пензиски супервизори), како и расходите за членарина во ОРМ (Организација на работодавачи на Македонија), членство во ОЕЦД ИНФЕ, членство во ИСОС и членство во ЗВРМ.

4.3.15 Интелектуални и други услуги

Врз основа на интелектуални и други услуги, расходите во Агенцијата за 2019 година беа како што следи:

с-ка	опис	(во денари)	
		2019	2018
41701	Надомест за надворешен член на Советот на експерти	678.120	676.676
41702	Други услуги-проценител, нотар	16.767	0
41706	Превод, лектор	163.450	92.462
41711	Надомест (закупнина) Совет на експерти	237.923	111.890
41712	Надомест за вработени	1.137.792	1.497.458
41721	Ревизија	221.390	150.544
41723	Истражување на пазар	0	58.400
41730	Ревизија -ИСО	72.664	0
41731	Обуки за стручно усовршување	182.272	106.703
41732	Семинари и конференции	47.300	47.145
417	Интелектуални и други услуги	2.757.678	2.741.278

Во оваа категорија се евидентирани расходите поврзани со: надоместок за надворешните членови на Советот на експерти, надоместок за закупнина за стан за Претседателот на СЕ, преводи (веб страна и превод на Извештајот за состојбите на КФПО), расходи за лекторирање, расходи за проценител и нотар, обуки за стручно усовршување, како и расходи за учество на семинари и конференции на вработените во Агенцијата. Во оваа категорија се евидентирани расходите за услуги на ревизија на финансиски извештаи, ревизија за ИСО 9001, ревизија за заштита на лични податоци, како и трошоци за надомести за вработените на Агенцијата (регрес за годишен одмор, јубилејни награди и надоместоци за комисији).

Од прикажаните податоци во табеларниот преглед може да се заклучи дека во вкупниот износ на горенаведените трошочни ставки за 2019 година нема значително отстапување во однос на остварувањата во претходната година.

4.3.16 Останати други расходи

Останатите други расходи на Агенцијата за 2019 година беа како што следи:

с-ка	опис	(во денари)	
		2019	2018
41801	Др.расходи – огласи	33.084	29.028
41812	Останати јавни давачки	4.824	6.860
418900	Останати расходи	0	18.372
416	Останати др.расходи	37.908	54.260

Во оваа категорија се евидентирани расходите за огласи за јавни набавки и барање мислења од Советот за јавни набавки како и останати јавни давачки кои се однесуваат на јавни/државни институции.

4.3.17 Средства за градежни објекти

Врз основа на ангажирани средства за градежни објекти, расходите во Агенцијата за 2019 година беа како што следи:

с-ка	опис	(во денари)	
		2019	2018
4406	Изградба, реконструк. и адаптација	0	96.996
4407	Програми, проекти и експертизи	0	18.143
440	Средства за градежни објекти	0	115.139

Во оваа категорија во 2019 година не се евидентирани расходи за градежни работи за деловниот објект на Агенцијата.

4.3.18 Средства за опрема

Врз основа на набавка на опрема, расходите во Агенцијата за 2019 година беа како што следи:

с-ка	опис	(во денари)	
		2019	2018
44100	Средства за опрема- телефон	0	75.402
44102	Средства за опрема -стол	297.517	0
44103	Друга опрема	58.906	0
44104	Средства опрема- печатари	0	0
44107	Средства за компјутерска опрема	122.184	256.684
440	Средства за опрема	478.607	332.086

Во оваа категорија се евидентирани расходите за набавка на компјутерска опрема, двојазична информативна табла на Агенцијата и за набавка на канцелариски столови.

4.3.19 Други капитални средства

Врз основа на други капитални средства, расходите во Агенцијата за 2019 година беа како што следи:

с-ка	опис	(во денари)	
		2019	2018
4421	Набавка на софтвер, лиценци	7.018.894	7.065.360
44210	Набавка на софтвер, лиценци од резервен фонд	0	0
442	Други капитални средства	7.018.894	7.065.360

Под други капитални средства се подразбираат издатоците за набавка на софтвери, кои Агенцијата ги користи за извршување на своите надлежности. Набавките се реализирани согласно Законот за јавни набавки и тие се сметаат за инвестициски активности со оглед на подолгиот век на траење и големината на вредноста на средствата. Евидентирањето е во моментот на плаќање на обврската по претходно добиена фактура и испратница. Во оваа категорија се евидентираат расходите за нови софтверски лиценци и надградба на постојниот софтвер за членство (ИТ системот на Агенцијата) односно, адаптивното одржување за услуги на развој на нови компатибилни софтверски решенија како и расходи за антивирусна заштита и windows лиценци.

4.3.20 Вкалкулирани плати

Врз основа на вкалкулирани плати, расходите во Агенцијата за 2019 година беа како што следи:

4.3.20 **460 Вкалкулирани плати (а + б)** **25.392.681 денари**

4.3.20 а. Основни плати

с-ка	опис	(во денари)	
		2019	2018
46000	Основни плати – функционери	3.411.241	3.169.463
46001	Основни плати вработени	13.420.570	13.266.981
46007	Персонален данок	1.589.798	1.534.592
	Вкупно плати	18.421.609	17.971.036

4.3.20 б. Придонеси од плати

(во денари)

с-ка	опис	2019	2018
46002	Придонес за ПИОМ	4.662.868	4.415.205
46003	Придонес за здравствено осигурување	1.876.600	1.790.589
46005	Придонес за дополнит. здравство	126.943	294.356
46004	Придонес за вработување	304.661	122.653
	Основни придонеси од плата	6.971.072	6.622.803

Платите и придонесите од плата на вработените и на именуваните лица се регулираат согласно важечките законски прописи и интерните акти на Агенцијата. Согласно законските измени и дополнувања на Законот за задолжително капитално финансирано пензиско осигурување (“Службен весник на РМ” 98/2012) со Агенцијата раководи Советот на експерти, кој е составен од Претседател на Советот на експерти, два внатрешни и два надворешни членови. Претседателот и внатрешните членови се редовно вработени во Агенцијата, така што вкупниот број на вработени во Агенцијата изнесува 29.

Според презентираниите податоци во табеларниот приказ, во наведените ставки за 2019 година не се забележува значително отстапување во однос на претходната година.

Согласно измените на Законот за персонален данок на доход и Законот за придонеси од задолжително социјално осигурување, платите за 2019 година се пресметани со примена на даночното ослободување од 8.000 денари, додека стапките за задолжителни придонеси и персонален данок на доход се: данок на доход 10%, придонесот за пензиско инвалидско осигурување изнесуваше 18.4%, придонесот за здравствено осигурување 7,4%, за вработување 1,2% и дополнителниот придонес за професионално заболување 0,5%.

4.3.21 Даноци и придонеси кои не зависат од резултатот

Врз основа на даноци и придонеси кои не зависат од резултатот, расходите во Агенцијата за 2019 година беа како што следи:

с-ка	опис	(во денари)	
		2019	2018
47002	Персонален данок – надоместоци	127.493	178.823
47003	Персонален данок – за надворешни членови на Советот на експерти	75.360	75.496
47004	Персонален данок – сопствено возило	6.136	10.766
470	Даноци и придонеси кои не зависат од резултатот	208.989	265.085

Во оваа категорија влегуваат исплатите за персонален данок врз основа на користење на приватно возило за службени цели, персонален данок на доход за надоместоците на надворешните членови на Советот на експерти и персонален данок на доход за надоместоци за вработени. Според презентираниите податоци во табеларниот приказ, во наведените ставки за 2019 година не се забележува големо отстапување во однос на претходната година.

4.4. Проценување на позициите од билансот на состојба

Агенцијата треба благовремено и точно да ги евидентира сите сметководствени настани кои се однесуваат за календарската година, што подразбира дека и останатите сметководствени документи (фактури, испратници) кои се однесуваат за годината кога се известува, а се пристигнати во јануари следната година, треба да се евидентираат во тековната сметководствена евиденција.

Во продолжение се детално образложени содржинските елементи на одделните позиции во финансиските извештаи на Агенцијата.

5.1.0 Парични средства на сметка

Агенцијата ги применува сметководствените начела и принципи за сметководствената евиденција за да обезбеди усогласена состојба на парични средства искажани во Билансот на состојба со последните изводи од деловните банки. На 31.12.2019 година состојбата на сметката во банка е усогласена со состојбата на ставката парични средства.

Според последниот извод бр. 123 од 31.12.2019 година состојбата на крајно салдо на сметката на Агенцијата во Халкбанк е 21.881.500 денари. Според последниот извод бр.2 од 30.09.2019 година состојбата на крајно салдо на сметка на Агенцијата во Силк Роуд банка изнесува 15.316.126 денари, додека на сметката во Охридска банка, според последниот извод бр. 12 на 16.12.2019 година, состојбата на крајно салдо заклучно со 31.12.2019 година изнесува 15.609 денари. На 31.12.2019 година според состојбата на сметката како крајно салдо на Агенцијата во Уни банка изнесува 12.750.560 денари. На крајот на годината, вкупниот износ на ставката парични средства изнесува 49.963.795 денари.

Секојдневните активности на Агенцијата за кои се потребни готови парични средства се извршуваат преку благајна. На крајот на годината благајната се сведува на 0 денари, а вишокот се враќа на жиро сметката на Агенцијата.

Заради патувања на вработени во странство, Агенцијата има девизна благајна преку која се евидентираат исплатите на дадените девизни аванси, сметки, фактури и други документи во странска валута доставени од вработените по завршеното патување. Девизната благајна на крајот на годината се сведува на 0 денари, додека вишокот се враќа на жиро сметка на Агенцијата.

5.1.1 Постојани средства

Согласно сметководствените принципи и стандарди, во текот на 2019 година Агенцијата вршеше амортизација на секое средство кое има набавна вредност над 300 евра во денарска противвредност, додека средствата под 300 евра во денарска противвредност беа само евидентирани во спецификација како ситен инвентар на Агенцијата. Доколку некое средство има посебна важност за вршење на дејноста на Агенцијата, а неговата вредност е под 300 евра, тоа се евидентира како основно средство, а не како ситен инвентар.

Согласно Правилникот за сметководство за непрофитни субјекти, непрофитните организации вршат ревалоризација на долгорочните средства (материјални и нематеријални средства) при нивно повлекување од употреба и оттуѓување или повторно вреднување, со стапката на пораст на цените на производителите на индустриски производи објавена од Државниот завод за статистика. Според член 29 став 4 од Правилникот, ревалоризацијата на долгорочните средства, се врши така што сите состојби на долгорочните средства од претходната година се множат со индексот на кумулативниот пораст на цените на производителите на индустриски производи за пресметковниот период.

5.1.1а Опрема

Вкупната состојба на опрема во 2019 година е следната:

(во денари)

с-ка	опис	2019	2018
013	Опрема	99.491.432	90.810.174

На 31.12.2019 вкупните опрема изнесувале **99.491.432**, со тоа што во 2019 година била набавена опрема во износ од **8.681.258** денари.

Во оваа категорија спаѓаат: набавката на нови софтверски лиценци и надградба на постојниот софтвер за членство (ИТ системот на Агенцијата), расходи за антивирусна заштита и виндоус лиценци, набавка на компјутерска опрема, двојазична информативна табла на Агенцијата како и набавка на канцелариски столови.

5.1.1б Превозни средства

Вкупната состојба на патнички возила во 2019 година е следната:

(во денари)

с-ка	опис	2019	2018
01600	Патнички возила	2.956.920	2.956.920
016	Превозни средства	2.956.920	2.956.920

На 31.12.2019 вкупните вредноста на патничките возила во сопственост на Агенцијата изнесувале **2.956.920** денари.

5.1.1в Градежни објекти

Вредноста на градежните објекти во 2019 година е следната:

с-ка	опис	(во денари)	
		2019	2018
01210	Административни згради	13.295.275	13.295.275
012	Градежни објекти	13.295.275	13.295.275

Во оваа категорија не се евидентирани расходи за градежни работи за деловниот објект на Агенцијата.

5.1.1г Останати постојани средства

Во категоријата останати постојани средства, состојбата на крајот на 2019 година беше следна:

с-ка	опис	(во денари)	
		2019	2018
01720	Книги во библиотека	104.027	104.027
01721	Уметнички слики	16.320	16.320
017	Останати постојани средства	120.347	120.347

Категоријата останати постојани средства се користи за евидентирање на уметнички слики и книги во библиотека. Во 2019 година оваа категорија останува непроменета поради тоа што не се набавени книги и уметнички слики.

5.1.2 Амортизација

Согласно Уредба за номенклатурата на средствата за амортизација и годишните амортизациони стапки, како и начинот на пресметување на амортизација, односно отписот на вредноста на материјалните и нематеријалните средства "Службен весник на РСМ" бр.277/19, при за пресметка на годишна амортизација на опремата и недвижностите, Агенцијата ги применува следните стапки:

Опрема	Годишна стапка на амортизација
Згради од бетон	2.5%
Патнички автомобил	25%
Опрема за разладување и греење	20%
Компјутерска опрема	25%
Канцелариски мебел	20%
Аудио, видео и ТВ опрема	20%
Канцелариска опрема	20%
Противпожарна опрема	20%
Канцелариска опрема со 16%	20%
Компјутерска опрема – хард дискови	25%
Компјутерски софтвер	25%
РАМ меморија	25%
Бела техника	20%

Согласно годишната амортизација која се прави на крајот од годината, направена е следната пресметка на годишната амортизација:

Евидентирана годишна пресметка за амортизација и ревалоризација за 2019

ОПИС	Вкупно набавна вредност	Амортизација за 2019	Акумулирана амортизација	Сегашна вредност
ВКУПНО СОСТОЈБА НА СРЕДСТВА ЗА 2019	115.863.975	9.396.335	86.418.669	29.445.306

Евидентирана годишна пресметка за амортизација и ревалоризација за 2018

ОПИС	Вкупно набавна вредност	Амортизација за 2018	Акумулирана амортизација	Сегашна вредност
ВКУПНО СОСТОЈБА НА СРЕДСТВА ЗА 2018	107.182.717	5.561.702	77.022.334	30.160.383

5.1.3 Краткорочни депозити

По утврдување на големината на резервниот фонд за 2019 година, Агенцијата изврши истражување на банки кои нудат најповолни каматни стапки, заради орочување на средствата од резервниот фонд. По добиените понуди од одделни банки, беше одлучено износот од **45.000.000 денари** да се орочат на 1 година во три банки и тоа со каматна стапка од 2.00% за **20.000.000** денари во Еуростандард банка, со каматна стапка од 1.50% за **12.500.000** денари во Халкбанк, а во Силк Роуд банка средствата се орочени со каматна стапка од 1.50% за **12.500.000** денари. Приходите од каматата ќе се наплатат на крајот на периодот на орочување, односно во септември 2020 година.

Депозити	Период	Камата	Износ	(во денари)
				Процент на вк. орочени средства
Еуростандард банка АД Скопје	01.09.2019 31.08.2020	2.00%	20.000.000	44%
Халкбанк АД Скопје	01.09.2019 31.08.2020	1.50%	12.500.000	28%
Силк Роуд банка АД Скопје	01.09.2019 31.08.2020	1.50%	12.500.000	28%

5.1.4 Активни временски разграничувања

Во активни временски разграничувања се евидентирани приходи кои што настанале во пресметковниот период, а кои се наплатени од трите пензиски друштва 30 дена по истекот на пресметковниот период и тоа како пресметан приход врз основа на фактурирање кон друштвата на ставките на основниот надоместок од придонес (0.8%) и од други надоместоци.

(во денари)

Опис	КБ Прво пензиско друштво	Сава пензиско друштво	Триглав пензиско друштво	Вкупно
Побарување врз основа на надоместок (0.8%)	3.530.414	3.214.569	142.731	6.887.714
Побарување врз основа на други надоместоци	111.651	102.151	99.751	313.553
Вкупно побарување на 31.12.2019 година	3.642.065	3.316.720	242.482	7.201.267

Сметководствената евиденција ги опфаќа сите сметководствени трансакции и документи кои се однесуваат на сите побарувања, односно ги вклучува и евидентира сите побарувања врз основа на извршени услуги во текот на фискалната година, независно дали документите се издадени по истекот на фискалната година.

1.1.5 Побарување од претплатени даноци

Во категоријата Побарување од претплатени даноци се евидентирани побарувањата кои што настанале во пресметковниот период, а кои не се платени 30 дена по истекот на пресметковниот период. Така пресметани, Претплатени даноци во Агенцијата за 2019 година беа како што следи:

(во денари)

с-ка	опис	2019	2018
1320	Побарување од претплатени даноци	98.043	28.608

Побарувања од претплатени даноци се однесува на пресметаниот данок на добивка на непризнаени расходи кои не го надмина износот на платените аконтации за данокот на добивка. Поради тоа Агенцијата побарува **98.043 денари** врз таа основа.

5.1.8 Обврски кон државата

Во категоријата обврски кон државата се евидентирани расходите кои се однесуваат на данокот за непризнаени расходи (данок на добивка) кој износ се префрла од минати години и изнесува **61.872 денари**, кој е потребно сметководствено да се отпише наредната година.

5.1.9 Пасивни временски разграничувања

Во пасивни временски разграничувања се содржани краткорочни обврски на Агенцијата кон добавувачи кои се трошок за 2019 година, а се платени до 30 јануари 2020 година и тоа:

(во денари)

с-ка	опис	2019	2018
298	Пасивни временски разграничувања	296.906	1.093.679

Пасивни временски разграничувања за 2019 година воглавно се однесуваат на тековни расходи за декември и тоа за : изнајмување на возила, мобилен телефон, закуп на опрема, гориво, услуги за пошта, такси услуги, аконтација за данок на непризнаени расходи, одржување на хигиена, комунални услуги, ситен инвентар, расходи за топлинска енергија, услуги за берзански информации, печатење на визит карти, репрезентација, дезинфекција на објект, расходи за превземање на отпад и расходи за надоместок за совет на експерти.

5.1.10 Добивка пред оданочување и данок

Согласно Законот за данокот на добивка (“Службен весник на Република Македонија”, бр. 112/2014, 129/2015, 23/2016 и 190/2016, 248/18, 232/19, 275/19), основа за пресметување на данокот за соодветниот период претставува износот на непризнаените расходи и помалку искажаните приходи. Сметководствената бруто добивка се утврдува според прописите за сметководство и воспоставените деловни политики и практики.

Со измените и дополнувањата на Законот за данокот на добивка (275/19) се појаснуваат и се прецизираат одредби од Законот кои се однесуваат на даночно непризнаените расходи, правото на намалување на основата за оданочување (даночен кредит) за одредени претходни зголемувања на даночната основа, промена на режимот на оданочување на непрофитните организации, вклучувајќи и редуцирање на обврзниците за доставување на извештај за трансферни цени, како и други одредби со кои се подобрува текстот на Законот од аспект на неговата практична примена.

Законот за изменување и дополнување на Законот за данокот на добивка (275/19) ги содржи следните нови решенија:

- се проширува опфатот на непрофитни организации, кои од 2019-та година, наместо обврзници на данокот на добивка, стануваат обврзници на данок на вкупен приход, за оној дел од остварениот приход од стопанска дејност кој е повисок од 1.000.000 денари на годишно ниво.

Кај даночното прикажување на работењето на непрофитните организации, важно е да се напомене новината за 2019 година, предвидена со членот 4-а од Законот за данокот на добивка (објавена во “Службен весник на РМ”, бр. 248/18, а

потоа надополнета со измената од "Службен весник на РСМ", бр. 275/19), со која непрофитните организации во 2019-та година излегоа од опсегот на оданочување на добивката и преоѓаат во нов начин на оданочување, односно со данок на вкупен приход.

Оваа новина се однесува на сите непрофитни организации опфатени со Законот за сметководство на непрофитни организации кои остваруваат приходи од некоја дејност или од повремени профитен ангажман, доколку од таквите приходи се реализира износ поголем од 1.000.000 денари годишно.

Бидејќи Агенцијата е регулаторно тело и го води сметководството согласно Законот за непрофитни организации, а притоа не остварува приход од стопанска дејност заради тоа се исклучува од режимот на данок на добивка за 2019 година.

(во денари)

	2019	2018
Добивка пред оданочување	28.138.193	18.131.057
Данок на добивка	0	95.135
Добивка по оданочување	28.138.193	18.035.922

5.1.11 Добивка по оданочување

Во 2019 година Агенцијата оствари вишок на приходи над остварените расходи, кој во целост се распределува во резервен фонд. За 2019 година нето добивката изнесува **28.138.193 денари**, а акумулираната нето добивка изнесува **101.904.327 денари**.

Согласно член 56-а од Законот за задолжително капитално финансирано пензиско осигурување, доколку во текот на претходната деловна година Агенцијата оствари вишок приходи над остварените расходи, остварениот вишок на средства се распределува во резервен фонд на Агенцијата. Износот на акумулираната нето добивка во целост се пренесува во резервен фонд на жиро сметка на Агенцијата во деловна банка. Располагањето со средствата од резервниот фонд е утврдено согласно Законот за задолжително капитално финансирано пензиско осигурување.

Подготвил: Пранвера Сума

Проверил: Илир Адеми

Претседател на Советот на експерти

Максуд Али

ДОДАТОК 1

ГОДИШНА СМЕТКА

РЕПУБЛИКА СЕРБИЈА
 АГЕНЦИЈА ЗА СУПЕРВИЗИЈА НА КАПИТАЛНО
 ФИНАНСИРАНО ПЕНЗИСКО ОСИГУРУВАЊЕ
 AGENCIA PER KWIKOWRJE TE FINANCIRIT
 KAPITAL TE SIGURIMIT PENSIONAL

Бр. № 04-03-2020 ГОДИНЕ
 СКОПЈЕ - ШКУП

0	0	0	Период										Контролор												
1	2	3	5	6	7	5	1	6	2	0	2	7	0	0	5	6	7	5	1	6	2	0	1	3	7
Вид работа			Идентификационен број (ЕМБС)																						

Резервни кодекси

Назив на непрофитната организација
 Седиште
 Адреса и телефон
 Единствен даночен број
 Адреса за е-пошта

Агенција за супервизија на капитално финансирано пензи Скопје
 Стив Наумов 100 3224 229

4 0 3 0 0 0 2 4 5 5 3 7 5
 0

БИЛАНС НА СОСТОЈБА

на ден 31.12. 2019 година

Ред. бр.	ПОЗИЦИЈА	Ознака за ЛОП	И з н о с				Нето (5 - 6)	
			Претходна година	Тековна година	Бруто	Исправка на вредноста		
								4
1	АКТИВА	3						
	А. ПОСТОЈАНИ СРЕДСТВА (002 + 003 + 008 + 009)	001	30.160.383		115.863.975			29.445.306
	1. I. НЕМАТЕРИЈАЛНИ СРЕДСТВА	002						
	МАТЕРИЈАЛНИ СРЕДСТВА (004 до 007)	003	30.160.383		115.863.975			0
	2. Земјишта и шуми	004						
	3. Градежни објекти	005	9.812.791					0
	4. Опрема	006	20.347.592					
	5. Други материјални средства	007						
	II. МАТЕРИЈАЛНИ И НЕМАТЕРИЈАЛНИ ВЛОЖУВАЊА	008						
	ВО ПОДГОТОВКА	009						
	6. III. ДОЛГОРОЧНИ ФИНАНСИСКИ ВЛОЖУВАЊА							

(во денари)

Ред. бр.	ПОЗИЦИЈА	Ознака за АОП	И з н о с			
			Претходна година	Тековна година		Нето (5 - 6)
				Бруто	Исправка на вредноста	
1	2	3	4	5	6	7
	Б. ПАРИЧНИ СРЕДСТВА, КРАТКОРОЧНИ ПОБАРУВАЊА И АКТИВНИ ПРЕСМЕТКОВИ СМЕТКИ (011+018+019+020+021+022+023+024)	010	75.163.875	102.263.105	0	102.263.105
7.	Жиро-сметка	011	29.002.395	49.963.795	0	49.963.795
8.	Благајна	012	28.974.799	49.963.795		49.963.795
9.	Девизна сметла	013	7.398			0
10.	Издвоени парични средства и кредитиви	014				0
11.	Нерезидентна девизна сметка	015				0
12.	Други парични средства	016				0
13.	II. ХАРТИИ ОД ВРЕДНОСТ	017	20.198			0
14.	III. КУПУВАЧИ	018				0
15.	IV. ПОБАРУВАЊА ЗА ДАДЕНИ АВАНСИ, ДЕПОЗИТИ И КАУЦИИ	019	106.351			0
16.	V. КРАТКОРОЧНО - ФИНАНСИСКИ ПОБАРУВАЊА	020	40.000.000	45.000.000		45.000.000
17.	VI. ДРУГИ КРАТКОРОЧНИ ПОБАРУВАЊА	021				0
18.	VII. ПОБАРУВАЊА ЗА ПОВЕЌЕ ПЛАТЕНИ ДАНОЦИ И ПРИДОНЕСИ	022				0
	VIII. АКТИВНИ ВРЕМЕНСКИ РАЗГРАНИЧУВАЊА (025 + 026 + 027)	023	28.608	98.043		98.043
19.	Однапред платени разграничени трошоци	024	6.026.521	7.201.267	0	7.201.267
20.	Пренесен вишок на приходи од претходната година	025	5.784.331			0
21.	Други активни временски разграничувања	026				0
	В. МАТЕРИЈАЛИ, РЕЗЕРВНИ ДЕЛОВИ, СИТЕН ИНВЕНТАР, ПРОИЗВОДСТВО, ПРОИЗВОДИ И СТОКИ (029 до 034)	027	242.190	7.201.267		7.201.267
		028	0	0	0	0

Ред. бр.	ПОЗИЦИЈА	Ознака за АОП	ИЗНОС			
			Претходна година	Тековна година		Нето (5 - 6)
				Бруто	Исправка на вредноста	
1	2	3	4	5	6	7
22.	Метеријали на залиха	029				
23.	Резервни делови	030				0
24.	Ситен инвентар	031				0
25.	Производство	032				0
26.	Производи	033				0
27.	Стоки	034				0
	Г) НЕПОКРИЕНИ РАСХОДИ (036 + 037)	035	0	0	0	0
28.	Непокриени расходи - загуба од поранешни години	036				0
29.	Непокриени расходи - загуба од тековната година	037				0
	Д. СРЕДСТВА НА РЕЗЕРВИ (039 + 040)	038	0	0	0	0
30.	Парични средства на резервите	039				0
31.	Пласмани и побарувања од резервниот фонд	040				0
	Ѓ. СРЕДСТВА ЗА ДРУГИ НАМЕНИ	041				0
32.	ВКУПНА АКТИВА (001 + 010 + 028 + 035 + 038 + 041)	042	105.324.258	218.127.080	86.418.669	131.708.411
33.	ВОНБИЛАНСНА АКТИВА	043				0

Ред. број	ПОЗИЦИЈА	Ознака на АОП	ИЗНОС	
			Претходна година (почетна состојба)	Износ на денот на билансирање (тековна година)
1	2	3	4	5
	ПАСИВА:			
	I. ИЗВОРИ НА ДЕЛОВНИТЕ СРЕДСТВА			
34.	а) Деловен фонд	044	30.160.383	29.445.306
35.	II. РЕВАЛОРИЗАЦИОНА РЕЗЕРВА	045	30.160.383	29.445.306
	III. ДОЛГОРОЧНИ ОБВРСКИ (048 до 050)	046		
36.	Долгорочни кредити од банки во земјата	047	0	0
37.	Долгорочни кредити од странство	048		
38.	Други долгорочни обврски	049		
	IV. КРАТКОРОЧНИ ОБВРСКИ И ПАСИВНИ ПРЕСМЕТКОВНИ СМЕТКИ (052 до 061)	050		
39.	Хартии од вредност	051	304.062	61.872
40.	Добавувачи	052		
41.	Обврски према државата и други институции за даноци и придонеси и други обврски	053	242.190	
42.	Краткорочни - финансиски обврски	054	61.872	61.872
43.	Други краткорочни обврски	055		
44.	Краткорочни обврски спрема меѓународни организации	056		
45.	Обврски за примени донации во пари од меѓународни организации	057		
46.	Обврски за примени донации во натура од меѓународни организации	058		
47.	Други обврски спрема меѓународни организации	059		
48.	Обврски за плати	060		
	V. ПАСИВНИ ВРЕМЕНСКИ РАЗГРАНИЧУВАЊА (063 до 065)	061		
49.	Пасивни временски разграничувања пресметани и однапред наплатени приходи	062	19.129.601	28.435.099
		063		

Ред. Број	ПОЗИЦИЈА	Ознака на АОП	И з н о с	
			Претходна година (почетна состојба)	Износ на денот на билансирање (тековна година)
1	2	3	4	5
50.	Дел од вишокот на приходите пренесен во наредната година	064	18.035.922	28.138.193
51.	Други пасивни временски разграничувања	065	1.093.679	296.906
52.	VI. РЕЗЕРВЕН ФОНД	066	55.730.212	73.766.134
53.	VII. НЕРАСПРЕДЕЛЕН ДЕЛ ОД ВИШОКОТ НА ПРИХОДИТЕ - ДОБИВКАТА	067		
54.	VIII. ИЗВОРИ НА СРЕДСТВАТА ЗА ДРУГИ НАМЕНИ	068		
	ВКУПНА ПАСИВА (044+046+047+051+062+066+067+068)	069	105.324.258	131.708.411
55.	ВОНБИЛАНСНА ПАСИВА	070		

Сметководител: Име и презиме

ЕМБГ

Сметководител: Назив на фирма

ЕМБС

Пранвера Сума

1	3	0	5	9	8	5	4	5	1	5	4
---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---

0

0	0	0	0	0	0	0	0
---	---	---	---	---	---	---	---

Во

Скопје

На ден

29.02. 2020 година

Лице одговорно за составување на билансот

Пранвера Сума

М.П.

Раководител

Максуд Али

Profeta

ЕМБС: 05675162
 Целосно име: АГЕНЦИЈА ЗА СУПЕРВИЗИЈА НА КАПИТАЛНО ФИНАНСИРАНО
 ПЕНЗИСКО ОСИГУРУВАЊЕ Скопје
 Вид на работа: 540
 Тип на годишна сметка: Годишна сметка
 Тип на документ: Годишна сметка
 Година : 2019

Биланс на приходи и расходи

Ознака за АОП	Опис	Претходна година	Бруто за тековна година	Исправка на вредноста за тековна година	Нето за тековна година
201	-- Расходи I. МАТЕРИЈАЛНИ РАСХОДИ, УСЛУГИ И АМОРТИЗАЦИЈА (202 до 210)	8.183.393,00			11.861.934,00
202	-- Потрошени материјали	381.404,00			369.065,00
203	-- Потрошена енергија	825.561,00			998.295,00
204	-- Други услуги	5.770.254,00			5.190.921,00
205	-- Превозни и транспортни услуги	76.440,00			51.260,00
206	-- Издатоци за реклама, пропаганда и репрезентација	678.175,00			4.281.094,00
209	-- Наемнини	143.425,00			680.848,00
210	-- Други материјални расходи	308.134,00			290.451,00
211	-- ДРУГИ РАСХОДИ (212 до 221)	4.062.017,00			4.496.387,00
212	-- Провизија за платен промет	44.252,00			61.961,00
214	-- Премии за осигурување	67.661,00			85.256,00
215	-- Дневници за службено патување	661.594,00			1.116.566,00
216	-- Надоместоци на трошоците на работниците и граѓаните	2.800.654,00			2.757.678,00
217	-- Негативни курсни разлики				65,00
218	-- Членарини	433.596,00			436.953,00
219	-- Други расходи	54.260,00			37.908,00
222	-- КАПИТАЛНИ И ДРУГИ СРЕДСТВА (223+224+225)	7.512.585,00			7.497.501,00
223	-- Средства за градежни објекти	115.139,00			
224	-- Средства за опрема	332.086,00			478.607,00

225	-- Други капитални средства	7.065.360,00			7.018.894,00
226	-- ПОМОШТИ, ДОНАЦИИ И ДРУГИ ДАВАЧКИ (227+228+229)	0,00			
230	-- ПЛАТИ И НАДОМЕСТИ НА ПЛАТИ(231+232)	24.593.839,00			25.392.681,00
231	-- а) Вкалкулирани плати	24.593.839,00			25.392.681,00
232	-- б) Вкалкулирани надомести	0,00			0,00
233	-- Даноци и придонеси кои не зависат од резултатот	265.085,00			208.989,00
234	-- Вонредни расходи	0,00			
235	-- ВКУПНО РАСХОДИ (201+211+222+226+230+233+234)	44.616.919,00			49.457.492,00
236	-- Остварен вишок на приходи-добивка пред оданочување(250 минус 235) ако 250>235	18.131.057,00			28.138.193,00
237	-- Даноци, придонеси и други давачки од добивката	95.135,00			0,00
238	-- Остварен нето вишок-добивка (236-237)	18.035.922,00			28.138.193,00
239	-- Вкупно (235+236) или (235+237) ако 237 е поголемо од 236=252	62.747.976,00			77.595.685,00
243	-- Приходи од камати и позитивни курсни разлики	861.451,00			1.034.974,00
246	-- Сопствени приходи	61.881.884,00			76.560.711,00
247	-- Други приходи	4.641,00			
250	-- ВКУПНО ПРИХОДИ 240+243+244+245+246+247 + 248+249	62.747.976,00			77.595.685,00
252	-- ВКУПНО (250+251)=239	62.747.976,00			77.595.685,00
438	-- Број на работници	31,00			27,00

Биланс на состојба

Ознака за АОП	Опис	Претходна година	Бруто за тековна година	Исправка на вредноста за тековна година	Нето за тековна година
1	-- АКТИВА ПОСТОЈАНИ СРЕДСТВА (002+003+008+009)	30.160.383,00	115.863.975,00	86.418.669,00	29.445.306,00
3	-- МАТЕРИЈАЛНИ СРЕДСТВА (004 до 007)	30.160.383,00	115.863.975,00	86.418.669,00	29.445.306,00
5	-- Градежни објекти	9.812.791,00	13.295.275,00	3.861.489,00	9.433.786,00
6	-- Опрема	20.227.244,00	102.568.700,00	82.557.180,00	20.011.520,00
7	-- Други материјални средства	120.348,00			
10	-- ПАРИЧНИ СРЕДСТВА, КРАТКОРОЧНИ ПОБАРУВАЊА И АКТИВНИ ПРЕСМЕТКОВНИ СМЕТКИ (011+018+019+020+021+022+023+024)	75.163.875,00	102.263.105,00		102.263.105,00

11	-- ПАРИЧНИ СРЕДСТЕ (012 до 017)	29.002.395,00	49.9	95,00	49.963.795,00
12	-- Жиро сметка	29.002.395,00	49.9	95,00	49.963.795,00
13	-- Благајна	28.974.799,00	49.963.795,00		
17	-- Други парични средства	7.398,00			
19	-- КУПУВАЧИ	20.198,00			
20	-- ПОБАРУВАЊА ЗА ДАДЕНИ АВАНСИ, ДЕПОЗИТИ И КАУЦИИ	106.351,00			
23	-- ПОБАРУВАЊА ЗА ПОВЕЌЕ ПЛАТЕНИ ДАНОЦИ И ПРИДОНЕСИ	40.000.000,00	45.000.000,00		45.000.000,00
24	-- АКТИВНИ ВРЕМЕНСКИ РАЗГРАНИЧУВАЊА (025+026+027)	28.608,00	98.043,00		98.043,00
25	-- Однапред платени разграничени трошоци	6.026.521,00	7.201.267,00		7.201.267,00
27	-- Други активни временски ограничувања	5.784.331,00			
42	-- ВКУПНА АКТИВА (001+010+028+035+038+041)	242.190,00	7.201.267,00		7.201.267,00
44	-- ПАСИВА - ИЗВОРИ НА ДЕЛОВНИ СРЕДСТВА	105.324.258,00	218.127.080,00	86.418.669,00	131.708.411,00
45	-- Деловен фонд	30.160.383,00			
51	-- IV. КРАТКОРОЧНИ ОБВРСКИ И ПАСИВНИ ПРЕСМЕТКОВНИ СМЕТКИ (052 ДО 061)	30.160.383,00			29.445.306,00
53	-- 6) Добавувачи	304.062,00			29.445.306,00
54	-- в) Обврски спрема државата за даноци и придонеси и други обврски	242.190,00			61.872,00
62	-- V. ПАСИВНИ ВРЕМЕНСКИ РАЗГРАНИЧУВАЊА (063 до 065)	61.872,00			61.872,00
64	-- Дел од вишокот на приходите пренесен во наредната година	19.129.601,00			28.435.099,00
65	-- Други пасивни временски ограничувања	18.035.922,00			28.138.193,00
66	-- РЕЗЕРВЕН ФОНД	1.093.679,00			296.906,00
69	-- ВКУПНА ПАСИВА (044+046+047+051+062+066+067+068)	55.730.212,00	105.324.258,00		73.766.134,00
					131.708.411,00

Државна евиденција

Ознака за АОП	Опис	Претходна година	Бруто за тековна година	Исправка на вредноста за тековна година	Нето за тековна година
617	-- Набавна вредност на софтвер со лиценца	7.065.360,00			7.018.894,00
643	-- Набавна вредност на превозни средства	2.956.920,00			2.956.920,00
644	-- Ревалоризација на превозни средства	0,00			32.569,00
645	-- Исправка на вредност на превозни средства	2.211.258,00			2.960.837,00

ДОДАТОК 2

ГОДИШЕН ИЗВЕШТАЈ ЗА РАБОТА

МАПАС

АГЕНЦИЈА ЗА СУПЕРВИЗИЈА НА
КАПИТАЛНО ФИНАНСИРАНО ПЕНЗИСКО ОСИГУРУВАЊЕ

**ГОДИШЕН ИЗВЕШТАЈ ЗА РАБОТЕЊЕТО НА
АГЕНЦИЈАТА ЗА СУПЕРВИЗИЈА НА
КАПИТАЛНО ФИНАНСИРАНО ПЕНЗИСКО ОСИГУРУВАЊЕ
ВО 2019 ГОДИНА**

Скопје, јуни 2020 година

СОДРЖИНА

Вовед.....	3
1 Организација и финансирање на Агенцијата за супервизија на капитално финансирано пензиско осигурување	5
1.1 Организациска шема на Агенцијата.....	5
1.2 Работењето на Советот на експерти на Агенцијата	6
1.3 Финансирање на Агенцијата	8
2 Реализирани активности во извештајниот период.....	9
2.1 Супервизија на пензиските друштва и пензиските фондови.....	9
2.1.1 Вонтеренска супервизија.....	9
2.1.2 Теренска контрола на пензиските друштва и пензиските фондови.....	11
2.1.3 Комитет за оценка на ризици.....	12
3 Регулаторна функција и постапки	13
3.1 Подзаконски акти	13
3.2 Одобренија и согласности.....	14
3.3 Комисија за одлучување по прекршок	15
3.4 Судски постапки.....	15
4 Постапувања поврзани со правата на членовите, претставки и предлози	16
4.1 Известување на трајно и времено распределени лица во задолжителен пензиски фонд	16
4.2 Постапувања по барања	16
4.3 Постапувања по претставки и предлози.....	16
5 Активности поврзани со агенти на пензиските друштва	18
6 Развивање на свеста на јавноста за целите и принципите на капитално финансираното пензиско осигурување и правата на членовите на пензиските фондови	19
7 Статистичка анализа и изработка на извештаи за капитално финансирано пензиско осигурување.....	22
8 Градење и јакнење на капацитите на Агенцијата.....	23
8.1 Учество на семинари и конференции во земјата и во странство.....	23
8.2 Специјализирани обуки во земјата и во странство	23
8.3 Развој на деловните процеси на Агенцијата	23
8.4 Информатички капацитет на Агенцијата	24
9 Соработка со институции и организации од земјата и од странство	25
9.1 Соработка со институции од земјата	25
9.2 Соработка со институции од странство и со меѓународни организации	25
10 Систем за управување со квалитет и систем за управување со информациска сигурност	27

ВОВЕД

Агенцијата за супервизија на капитално финансирано пензиско осигурување (во натамошниот текст: „Агенцијата“) е основана врз основа на Законот за задолжително капитално финансирано пензиско осигурување („Службен весник на Република Македонија“ број 29/2002, 85/2003, 40/2004, 113/2005, 29/2007, 88/2008, 48/2009, 50/2010, 171/2010, 36/2011, 98/2012, 13/2013, 164/2013, 44/2014, 192/2015, 30/2016 и 21/2018) и „Службен весник на Република Северна Македонија“ бр. 180/2019) (во натамошниот текст: Законот). Согласно член 46 од Законот, Агенцијата има својство на правно лице со јавни овластувања утврдени со овој закон и со статут. Скратен назив на Агенцијата, утврден со статут, е МАПАС. Нејзин орган е Советот на експерти, а за својата работа одговара пред Собранието на Република Северна Македонија. Целта на нејзиното основање е заштита на интересите на членовите на пензиските фондови и поттикнување на развојот на капитално финансираното пензиско осигурување. Надлежностите на Агенцијата се пропишани во член 47 од Законот и меѓу другите надлежности, Агенцијата ги врши следните работи:

- издава, повлекува и одзема дозволи за основање на пензиски друштва и одобренија за управување со задолжителни и/или доброволни пензиски фондови;
- врши супервизија на работењето на пензиските друштва и на пензиските фондови со кои тие управуваат, како и на чуварите на средствата на пензиските фондови и на странските менаџери на средства;
- го промовира, го организира и го поттикнува развојот на капитално финансираното пензиско осигурување во Република Северна Македонија, во соработка со Министерството за труд и социјална политика и да ја развива свеста на јавноста за целите и за принципите на пензиските друштва и на пензиските фондови и
- донесува акти согласно овој закон и согласно Законот за доброволно капитално финансирано пензиско осигурување, како и стручни упатства, прирачници и слично, во врска со капитално финансираното пензиско осигурување и иницира донесување прописи и други акти во врска со пензиските друштва и со пензиските фондови со кои тие управуваат.

Во 2019 година, Агенцијата се грижеше за правата и интересите на 507.556 членови на приватните задолжителни пензиски фондови и за 25.181 членови на приватните доброволни пензиски фондови со вкупна вредност на средствата во сите фондови од над 1,26 милијарди евра.

Агенцијата продолжи да ја усовршува својата функција преку интензивирањето на теренската и на вонтеренската контрола на пензиските друштва и на пензиските фондови.

Вонтеренска контрола на работењето на пензиските друштва, задолжителните пензиски фондови и на доброволните пензиски фондови се вршеше континуирано, врз база на извештаи и информации доставени од пензиските друштва и од останатите институции вклучени во системот, како што се: Фондот на пензиското и инвалидското осигурување на Северна Македонија и чуварите на имот на пензиските фондови.

Во вториот и третиот квартал на 2019 година, беше извршена редовна теренска контрола на работењето на двете пензиски друштва и на нивното управување со средствата на задолжителните и доброволните пензиски фондови (институционална и финансиска контрола), согласно „Годишниот план на Агенцијата за контрола на работењето на пензиските друштва“ за 2019 година. Контролата беше спроведена врз основа на оценка на ризици, непосредно, во просториите на двете друштва и продолжи, посредно во Агенцијата.

Агенцијата иницираше предлози за измена на Законот за задолжително капитално финансирано пензиско осигурување до Министерството за труд и социјална политика и активно даваше придонес на предлозите, дадени од Министерството, за измена на Законот за задолжително капитално финансирано пензиско осигурување, Законот за доброволно капитално финансирано пензиско осигурување и Законот за

исплата на пензии и пензиски надоместоци од капитално финансирано пензиско осигурување. Исто така, Агенцијата изготви и донесе повеќе подзаконски акти за доуредување на законската материја. Во 2019 година Агенцијата изготви и донесе подзаконски акти (правилници и одлуки) и технички упатства кои се однесуваат на задолжителното и доброволното капитално финансирано пензиско осигурување и на работењето на Агенцијата.

Како и во изминатите години и во 2019 година Агенцијата продолжи со едукативната кампања, со цел финансиска едукација и развивање на свеста кај младите за значењето на пензиското штедење.

Агенцијата, како членка на Меѓународната организација на пензиски супервизори (ИОПС), активно учествуваше во нејзината работа определувајќи се за следење на принципите во вршењето на својата регулаторна и супервизорска функција, изградени врз основа на најдобрите светски практики.

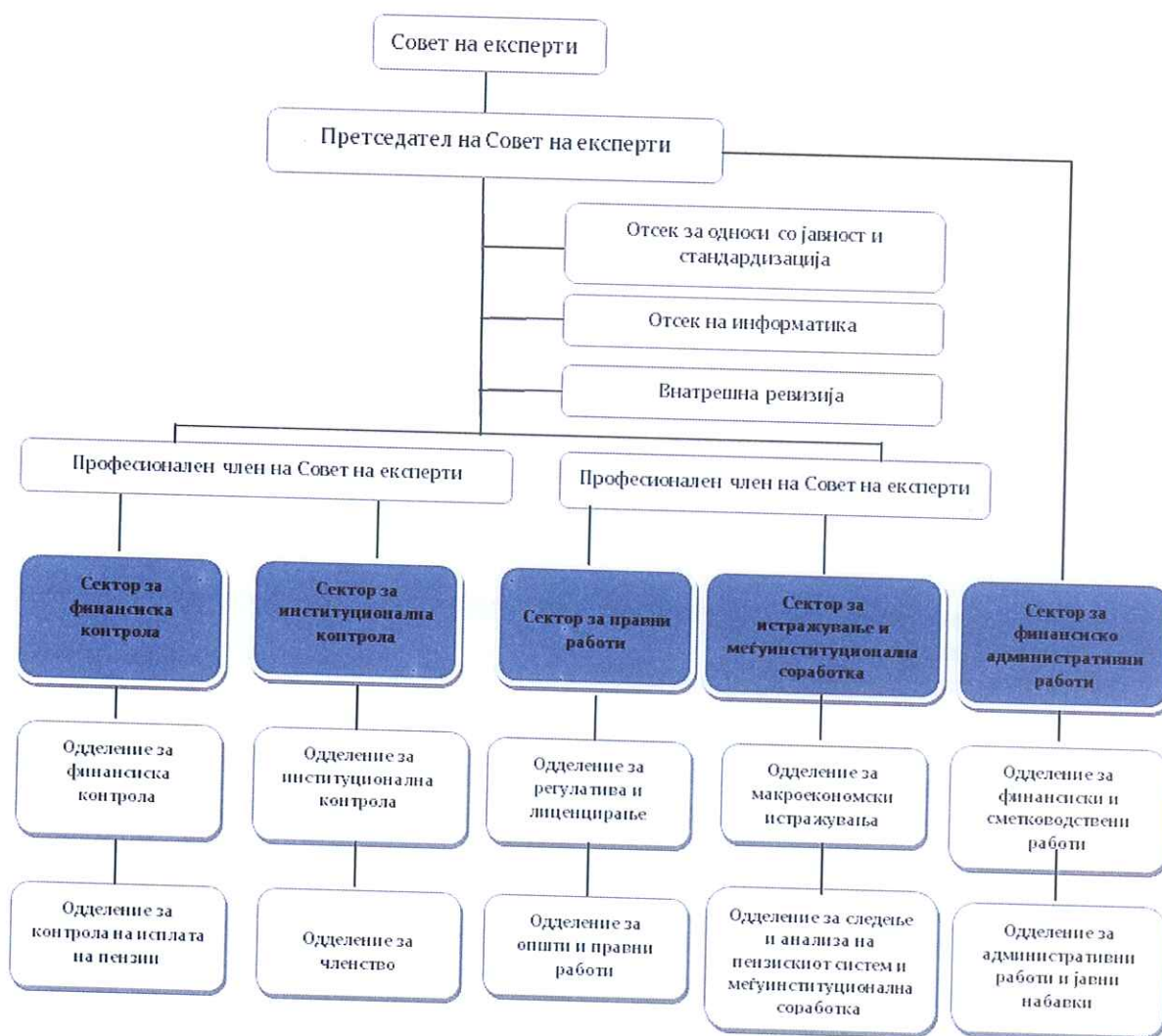
Агенцијата редовно ги следи измените и дополнувањата на правото на Европската Унија (acquis of EU) и во 2019 активно учествуваше во изготвување на Национална програма за усвојување на правото на Европската унија, Извештајот за напредокот на Република Северна Македонија и Програмата за економски реформи на Република Северна Македонија од аспект на капитално финансирано пензиско осигурување.

1 Организација и финансирање на Агенцијата за супервизија на капитално финансирано пензиско осигурување

1.1 Организациска шема на Агенцијата

Заклучно со 31.12.2019 година, Агенцијата имаше вкупно 27 вработени, од кои тројца членови на Советот на експерти именувани од Собранието на Република Северна Македонија и 24 административни службеници. Од вкупниот број на административни службеници 21 се со високо стручно образование, а 3 се со средно стручно образование. Од високостручните административни службеници еден е доктор на науки и седум се магистри, еден е актуар, еден е внатрешен ревизор во јавен сектор, тројца се инвестициски советници и четворица имаат положено правосуден испит.

Организациска шема на Агенцијата

1.2 Работењето на Советот на експерти на Агенцијата

Собранието на Република Северна Македонија на седницата одржана на 26.06.2018 година донесе одлука за именување на претседател и членови на Советот на експерти на Агенцијата во следниот состав: Максуд Али – претседател, Ментор Јакупи и Дарко Саздов – професионално ангажирани членови на Советот на експерти на Агенцијата и Борче Божиноски и Марина Макенаџиева – надворешни членови на Советот на експерти на Агенцијата. Овој состав на Советот на експерти на Агенцијата беше и во 2019 година.

Во текот на 2019 година Советот на експерти на Агенцијата, согласно своите права и обврски содржани во Законот за задолжително капитално финансирано пензиско осигурување, Статутот на Агенцијата и Деловникот за работа на Советот на експерти, редовно одржуваше седници на кои дискутираше и одлучуваше за прашања од својата надлежност. Советот на експерти во 2019 година одржа вкупно 17 седници на кои:

а) Усвои:

- Годишен извештај за работењето на Агенцијата за супервизија на капитално финансирано пензиско осигурување во 2018 година;
- Извештај за состојбите во капитално финансираното пензиско осигурување во 2018 година.

б) Разгледа:

- Квартални извештаи за реализација на Годишниот план за јавни набавки за периодот од 01.10.2018 година до 30.09.2019 година;
- Полугодишни извештаи за реализација на финансискиот план на Агенцијата во 2018 година за период од 01.07.2018 до 31.12.2018 година и во 2019 година за период од 01.01.2019 до 30.06.2019 година;
- Финансиски извештаи за 2018 година со Извештај на независниот ревизор;
- Годишни извештаи за изречените мерки за утврдена дисциплинска и материјална одговорност за 2018 година и за 2019 година;
- Извештај со ранг листа на годишни оценки на административните службеници во Агенцијата за супервизија на капитално финансирано пензиско осигурување;
- Извештај за реализација на годишниот план за вработување за 2018 година;
- Извештај за видео надзор за 2017- 2019 година;
- Конечен извештај за извршена ревизија на активностите и воспоставените контролни механизми за следење и обезбедување на усогласеност на пензиските фондови и чуварите на имот со регулатива и интерни акти;
- Конечен извештај за извршена ревизија на активностите за подигнување на свеста на јавноста за капитално финансираното пензиско осигурување и објавени информации во медиумите и на интернет страницата на Агенцијата за супервизија на капитално финансирано пензиско осигурување
- Конечен извештај за извршена ревизија на активностите поврзани со комуникација и давање квалитетна услуга кон сите поднесени барања, претставки, предлози и поплаки од страна на членовите на пензиските фондови, другите осигуреници во пензискиот систем и секој заинтересиран граѓанин;
- Полугодишни извештаи за работата на Комисијата за одлучување по прекршок на Агенцијата за периодот јануари - јуни 2019 година и за периодот јули – декември 2019 година;
- Известување за активностите на Комитетот за оценка на ризици во 2018 година заклучно со јануари 2019 година; и

- Извештај од спроведената функционална анализа во Агенцијата за супервизија на капитално финансирано пензиско осигурување во 2019 година.

в) Донесе:

- Годишен план за јавни набавки во 2019 година на Агенцијата за супервизија на капитално финансирано пензиско осигурување донесен врз основа на Предлог-финансиски план за 2019 година. Во текот на 2019 година два пати се извршени измени на Годишниот план за јавни набавки во 2019 година, на седниците одржани на 14.05.2019 година и на 20.06.2019 година;
- Финансиски план на Агенцијата за супервизија на капитално финансирано пензиско осигурување за 2020 година;
- Финансиски извештаи за 2018 година на Агенцијата за супервизија на капитално финансирано пензиско осигурување ;
- Годишен план на за теренска контрола за 2019 година и за 2020 година на Агенцијата за супервизија на капитално финансирано пензиско осигурување;
- Годишен план за вработување за 2019 година и за 2020 година на Агенцијата за супервизија на капитално финансирано пензиско осигурување;
- Корегиран Годишен план за вработување за 2020 година по добиено Укажување од страна на Министерството за информатичко општество и администрација
- Годишна програма за работа на Агенцијата за супервизија на капитално финансирано пензиско осигурување за 2020 година;
- План за подобрување на капацитетите во Агенцијата за супервизија на капитално финансирано пензиско осигурување;
- 10 правилници;
- 18 одлуки и
- 14 решенија.

г) Одлучи:

- Да склучи Анекс кон Колективниот договор на Агенцијата за супервизија на капитално финансирано пензиско осигурување;

д) Даде согласност/одобрение на:

- Стратешкиот план за извршување на внатрешна ревизија за период од 2020 година до 2022 година во Агенцијата за супервизија на капитално финансирано пензиско осигурување;
- Годишниот план за извршување на внатрешна ревизија за 2020 година во Агенцијата за супервизија на капитално финансирано пензиско осигурување;
- 25 барања од пензиските друштва кои се однесуваат на одобрување на измена на Статут на пензиски фонд, одобрение за избор на лица со посебни овластувања и одговорности во пензиско друштво и др.

ѓ) Изврши:

Оценување на вработените во Агенцијата за супервизија на капитално финансирано пензиско осигурување за 2019 година согласно Законот за административни службеници и Колективниот договор на Агенцијата.

1.3 Финансирање на Агенцијата

Работењето на Агенцијата, согласно Законот за задолжително капитално финансирано пензиско осигурување, се финансира од надоместоците кои Агенцијата ги наплатува од пензиските друштва.

Во Законот за задолжително капитално финансирано пензиско осигурување е пропишано дека висината на наведените надоместоци ја утврдува Советот на експерти на Агенцијата, за кои што согласност дава Собранието на Република Северна Македонија и тие се објавуваат во „Службен весник на Република Северна Македонија“.

Во текот на 2019 година Агенцијата пресметуваше надоместокот од уплатените придонеси во сите пензиски фондови со кои управуваат друштвата врз основа на стапката утврдена во одлуката донесена од Агенцијата и одобрена од Собранието на Република Северна Македонија. За висината на надоместокот за 2019 година беа изготвени анализи на расходната и на приходната страна од финансирањето на Агенцијата. За расходната страна беа користени предвидените расходи на Агенцијата согласно Финансискиот план на Агенцијата за 2019 година и Програмата за работа за 2019 година, додека за приходната страна беа изготвени анализи врз основа на проекциите на приливите на придонеси во задолжителните и доброволните пензиски фондови (кои се основа за пресметка на надоместокот).

За очекуваниот прилив на придонеси беа користени проценки за прилив на придонеси во задолжителните и во доброволните пензиски фондови во 2019 година. За приливот на придонесите во вториот столб беа користени буџетските проекции за транзициони трошоци на Фондот на ПИОСМ додека за приливот на придонеси во третиот столб беа користени реалните податоци од приливите во 2018 година и проценки за 2019 година.

Преку пресметка на соодносот помеѓу планираните расходи за 2019 година и проектираните придонеси и земајќи ги предвид заштедите од претходните години, добиена е висината на надоместокот од придонеси од 0,8%.

2 Реализирани активности во извештајниот период

2.1 Супервизија на пензиските друштва и пензиските фондови

2.1.1 Вонтеренска супервизија

Во 2019 година се вршеше континуирана вонтеренска контрола на работењето на пензиските друштва, задолжителните пензиски фондови и на доброволните пензиски фондови врз база на извештаи и информации доставени од пензиските друштва и останатите институции вклучени во системот, како што се Фондот на ПИОСМ и чуварите на имот на пензиските фондови.

Предмет на контрола на работењето на пензиските друштва беа следните области:

- процесите на маркетинг на пензиските друштва – проверка на објавени маркетинг-материјали, проверка на интернет-страниците на пензиските друштва, проверка на задолжителните објави, како и на активности на пензиските друштва поврзани со работи од маркетингот. Агенцијата изврши проверки и постапуваше во вкупно 378 предмети кои се однесуваат на работи од областа на маркетингот на пензиските друштва. Притоа, Агенцијата издаде мерка: Укажување за несоодветна објава во маркетинг материјал;
- зачленувањето во пензиските фондови – начинот на склучување на договори за членство, постапувањето по поднесоци за раскинување на договорите за членство во задолжителен пензиски фонд и контрола на работењето на агентите на друштвата;
- вкупно 23 агенти, преку телефонски разговори и средби со членовите со кои агентите ги склучиле договорите;
- сметководството и финансиските извештаи на пензиските друштва, минималниот износ на ликвидни средства, сопствени средства и главнина, коишто треба да ги одржуваат пензиските друштва, финансиските показатели и трендови. При контролите беше утврдено дека пензиските друштва континуирано ги исполнуваа условите за ликвидни средства, за сопствени средства и за главнина. Агенцијата издаде мерка: Укажување за недоставено известување до Агенцијата за објава на неревидирани финансиски ивештаи.

Согласно Законот за задолжително капитално финансирано пензиско осигурување и Законот за доброволно капитално финансирано пензиско осигурување, пензиските друштва се должни да формираат единица за внатрешна ревизија. Единиците за внатрешна ревизија изготвуваат извештаи за извршените контроли и се должни истите да ги доставуваат до Агенцијата, при што, Агенцијата го следи работењето на друштвата преку доставените извештаи и ги лоцира можните ризици во работењето на друштвата. Во 2019 година, Агенцијата беше известена за спроведени 17 редовни внатрешни ревизии и една вонредна внатрешна ревизија во друштвата и издаде мерка: Укажување за работното време на внатрешниот ревизор.

Согласно Правилникот за начинот на спречување на злоупотреба на информациите, како дел од редовните вонтеренски контроли, Агенцијата вршеше контрола на податоците доставени од друштвата и од чуварите на имот за трансакциите со хартии од вредност на лицата со пристап до доверливи информации и нивните поврзани лица и на трансакциите на пензиските друштва. Друштвата и чуварите на имот доставуваат до Агенцијата податоци за склучени трансакции на секои 180 дена. При проверка на податоците за склучените трансакции со хартии од вредност на лицата со пристап до доверливи информации и нивните поврзани лица, Агенцијата констатира дека нема сомнителни трансакции.

Агенцијата ги проверуваше и трансакциите со хартии од вредност на вработените лица во Агенцијата со пристап до доверливи информации и притоа констатира дека нема сомнителни трансакции со хартии од вредност од страна на

вработените во Агенцијата, односно нема реализирани трансакции со хартии од вредност.

Предмет на контрола на работењето на пензиските фондови од страна на Агенцијата беа следните области:

- распределбата на придонесите на индивидуалните сметки на членовите во задолжителните пензиски фондови;
- надоместоците што ги наплатуваат пензиските друштва од придонеси и управување со средства;
- инвестициските активности за: квалитативни ограничувања во врска со вложувањата во финансиските инструменти, согласно Правилникот за инвестирање на средствата на задолжителните пензиски фондови и Правилникот за инвестирање на средствата на доброволните пензиски фондови;
- склучени трансакции од страна на друштвото од аспект на цена, количина, пазар на кој е склучена трансакцијата, посредник, посредничка провизија за склучените трансакции во текот на годината, за задолжителните и за доброволните пензиски фондови;
- исполнување на квалитативните критериуми и на законските ограничувања по класи на инструменти, за инструментите кои веќе се во портфолијата на пензиските фондови;
- процената на вредноста на средствата и обврските на задолжителните и на доброволните пензиски фондови за нивната состојба на крајот на претходниот работен ден;
- пресметката на вредноста на сметководствената единица, бројот на сметководствени единици и на вредноста на нето-средствата на задолжителните и на доброволните пензиски фондови, за состојбата на крајот на претходниот работен ден. Агенцијата, на одредени датуми на проценка ги контролира вредноста на сметководствената единица, бројот на сметководствени единици и вредноста на нето-средствата на задолжителните пензиски фондови, доставени од пензиските друштва и банките чувари на имот. На својата интернет-страница, Агенцијата ја објавува вредноста на сметководствената единица и вредноста на нето-средствата за секој задолжителен и доброволен пензиски фонд;
- преносот на средства меѓу задолжителните пензиски фондови, пренос од посебна на индивидуална сметка, премин од еден во друг пензиски фонд или во Фондот на ПИОСМ, поради раскинување договор за членство;
- исплатата од задолжителните пензиски фондови кон Фондот на ПИОСМ врз основа на инвалидска или семејна пензија и контрола на исплатите врз основа на наследство;
- исплатата кон членовите и пензионираниите членови на задолжителните и доброволните пензиски фондови согласно Законот за исплата на пензии и пензиски надоместоци од капитално финансирано пензиско осигурување;
- сметководството и на финансиските извештаи на задолжителните и доброволните пензиски фондови преку контрола на квартална основа;
- извештаите за инвестициска стратегија и тактика на задолжителните и доброволните пензиски фондови преку контрола при секое доставување;
- доставените извештаи од чуварите на имот на задолжителните и доброволните пензиски фондови како што се: извештаи за сметки, извештаи за склучени и порамнети трансакции, портфолијата на задолжителните и доброволните пензиски фондови, извештаи за инвестициони усогласувања, како и извештаи за пренос помеѓу фондовите и исплати од пензиските фондови;
- доставените извештаи од управувач со ризици, актуар и внатрешен и надворешен ревизор во пензиските друштва што ги покриваат областите на пензиските фондови.

При секојдневните контроли на работењето на пензиските друштва и чуварите на имот беа забележани определени грешки и неправилности при известувањето, на кои Агенцијата, преку проактивната контрола, им укажуваше на друштвата и чуварите на имот со цел подобрување на деловните процеси, по кои веднаш се постапуваше од страна на пензиските друштва и чуварите на имот.

2.1.2 Теренска контрола на пензиските друштва и пензиските фондови

Согласно Годишниот план на Агенцијата за контрола на работењето на пензиските друштва за 2019 година, во вториот и третиот квартал на 2019 година, беше извршена редовна теренска контрола на работењето на КБ Прво пензиско друштво АД Скопје и Сава пензиско друштво АД Скопје и на нивното управување со средствата на задолжителните и доброволните пензиски фондови (институционална и финансиска контрола), врз основа на оценка на ризици. Во април 2019 година, по издадена дозвола од страна на МАПАС, започна со работа трето пензиско друштво во РСМ, ТРИГЛАВ ПЕНЗИСКО ДРУШТВО АД Скопје, но за 2019 не беше планирана теренска контрола поради процесот на воспоставување на работните процеси во друштвото кои беа следени преку вонтеренски контроли.

Теренската контролата на пензиските друштва ги вклучува следните аспекти на нивното работење:

- Управување на друштвото;
- Усогласеност со законски прописи;
- Маркетинг активности и контрола на работењето на агентите;
- Евиденција на членство и придонеси;
- ИТ системи;
- Сметководство и финансиски извештаи;
- Инвестициски активности на друштвото со средствата на пензиските фондови;
- Управување со ризици и
- Исплата на средства.

Контролата беше извршена преку увид во дел од документацијата на двете друштва, преку тестирање и преку интервјуирање на претставници од друштвата.

Врз основа на констатациите и забелешките од извршената контрола на двете пензиски друштва, а земајќи ги предвид добрите деловни обичаи, како и потребата за континуирано подобрување на работењето на друштвата со цел унапредување и развој на капитално финансираното пензиско осигурување и заштита на интересите на членовите на пензиските фондови, Агенцијата издаде 6 укажувања и 22 препораки на двете пензиски друштва со цел унапредување и развој на капитално финансираното пензиско осигурување. Препораките и укажувањата на Агенцијата во смисла на подобрување на работењето на друштвата и нивното управување со средствата на пензиските фондови се однесуваа на:

- Управување на пензиското друштво;
- Унапредување на функциите за Усогласеност со прописи;
- Подобрување на функционирањето на резервна локација за деловно работење при кризна состојба;
- Подобрување на контролните механизми;
- Подобрување на информираноста на членството;
- Следење на инвестициската стратегија преку почитување на ограничувања и локацијата на средствата и следење на реперот;
- Зголемување на вниманието при носењето на одлуки за инвестирање;
- Подобрување на управувањето со ризици и
- Подобрување во делот на исплата на пензии.

Друштвата доставија Акциски план до Агенцијата со кој известија дека ги прифаќаат мерките на Агенцијата и ќе постапат по истите согласно доставениот Акциски план.

2.1.3 Комитет за оценка на ризици

Комитет за оценка на ризици при Агенцијата (КОР) ги врши следните работи:

- Ги разгледува и ги утврдува ризиците во капитално финансираното пензиско осигурување во документот „Анализа на ризици во капитално финансирано пензиско осигурување“;
- Ги разгледува потпишаните извештаи и записниците од контролата заради увид во процените на ризиците кај поединечните субјекти на контрола и дава насоки за понатамошните процени на ризиците;
- Ги разгледува најновите случувања во капитално финансираното пензиско осигурување или на финансиските пазари, коишто можат да влијаат врз процените на ризиците;
- Утврдува нови ризици на капитално финансираното пензиско осигурување и/или ги предефинира постојните ризици и определува тим за оценка на ризиците;
- Дава предлози за иницирање или ревидирање на стратегии за ублажување на ризиците;
- Ја разгледува ефективноста на стратегиите за ублажување на ризиците и врз основа на тоа, предлага измени на стратегијата и на годишниот план на Агенцијата;
- Идентификува и предлага измени на прописите во насока на ублажување на ризиците;
- Води сметка, вработените во Агенцијата да бидат доволно свесни и да имаат доволно познавања за ризиците и за контролата врз основа на оценка на ризици со цел да можат да ги вршат своите работни задачи и
- Води сметка, сите учесници во контролата, врз основа на оценка на ризици, да бидат доволно свесни за клучните аспекти на контролата со цел да соработуваат и да ѝ даваат поддршка на Агенцијата во насочување на нејзините ресурси.

Во текот на 2019 година, Комитетот за оценка на ризици одржа 4 состаноци на кои беше разгледан Предлог-планот за спроведување на теренските контроли во 2019 година, беа разгледани записниците од спроведените теренски контроли во пензиските друштва, беа разгледувани и анализирани ризиците во капитално финансираното пензиско осигурување. На Комитетот за оценка на ризик во 2019 година редовно се разгледуваа извештаите за финансиско работење на пензиските друштва, детална анализа на членството по одделни категории согласно настанатите измени во законската регулатива, инвестирањето на средствата на пензиските фондови. Се разгледаа и дел од правилниците, за кои се оцени дека е потребно да се разгледаат од аспект на анализа на ризици, како и извештаите од внатрешна ревизија и за управување со ризици кои пензиските друштва ги доставуваат до Агенцијата.

3 Регулаторна функција и постапки

Во 2019 година Агенцијата учествуваше во изработка на измената и дополнувањето на Законот за задолжително капитално финансирано пензиско осигурување поврзани со делот на членството во вториот пензиски столб за осигурениците со бенефициран стаж на осигурување. Исто така, Агенцијата учествуваше во изработка на измената и дополнувањето на Законот за задолжително капитално финансирано пензиско осигурување, Законот за доброволно капитално финансирано пензиско осигурување и Законот за исплата на пензии и пензиски надоместоци од капитално финансирано пензиско осигурување, поврзани со усогласување со Законот за прекршоците.

3.1 Подзаконски акти

Во 2019 година Агенцијата изготви и донесе подзаконски акти (правилници и одлуки) и технички упатства кои се однесуваат на задолжителното и доброволното капитално финансирано пензиско осигурување и на работењето на Агенцијата и тоа:

а) Правилници:

1. Правилник за начинот на пренос на средствата во Фондот на ПИОМ („Службен весник на Република Македонија“ бр.9/2019);
2. Правилник за измена и дополнување на Правилникот за проценка на средствата на задолжителните и доброволните пензиски фондови („Службен весник на Република Македонија“ бр.41/2019 и 250/2019);
3. Правилник за начинот на пренос на средствата во Фондот на ПИОСМ („Службен весник на Република Македонија“ бр.200/2019);
4. Правилник за измена и дополнување на правилникот за индивидуални сметки („Службен весник на Република Македонија“ бр.41/2019);
5. Правилник за измена на Правилникот за начинот и постапката на маркетинг на пензиски фондови („Службен весник на Република Македонија“ бр.9/2019, 41/2019, 235/2019, 244/2019);
6. Правилник за измена и дополнување на Правилникот за агенти на пензиски друштва („Службен весник на Република Македонија“ бр.184/2019);
7. Правилник за ненавремено пренесување на придонеси („Службен весник на Република Македонија“ бр.9/2019 и 81/2019);
8. Правилник за измена на Правилникот за начинот и постапката за избор на член на управен одбор и на надзорен одбор на пензиско друштво („Службен весник на Република Македонија“ бр.154/2019);
9. Правилник за измена и дополнување на Правилникот за техничките и организациските мерки за обезбедување тајност и заштита на обработката на личните податоци („Службен весник на Република Македонија“ бр.128/2019);
10. Правилник за измена и дополнување на Правилникот за членство во задолжителен пензиски фонд („Службен весник на Република Македонија“ бр. 235/2019).

б) Одлуки:

- Одлука за висината на месечниот надомест што го наплатува Агенцијата за супервизија на капитално финансирано пензиско осигурување од пензиските друштва за 2020 година. (Службен весник бр.154/2019);
- Одлука за дополнителни ограничувања на вложувањата на средствата на доброволен пензиски фонд во одделни видови инструменти (Службен весник бр.81/2019);
- Одлука за дополнителни ограничувања на вложувањата на средствата на задолжителен пензиски фонд во одделни видови инструменти (Службен весник бр.154/2019).

в) Упатства:

- Техничко упатство за процесите за ненавремено пренесување на придонеси;
- Упатство за вршење на проценка на ризикот од перење пари и финансирање на тероризам кај доброволните пензиски фондови;
- Техничко упатство за доставување извештаи од чуварот на имот на пензиските фондови до Агенцијата за супервизија на капитално финансирано пензиско осигурување;
- Техничко упатство за доставување на годишна архива и извештаи од базите на податоци кои ги одржуваат пензиските друштва;
- Техничко упатство за агенти на пензиски друштва.

3.2 Одобренија и согласности

Во 2019 година Агенцијата ги спроведе следните постапки за давање одобренија и согласности по барања од пензиските друштва, врз основа на Законот за задолжително капитално финансирано пензиско осигурување и Законот за доброволно капитално финансирано пензиско осигурување, и ги донесе следните решенија:

1. Решение за согласност на договори за вршење работи на берзански посредник и решение за согласност на анекс на договори склучен помеѓу КБ Прво пензиско друштво АД Скопје со Еурохаус АД Скопје и ТТК Банка АД Скопје;
2. Решение за одобрение на Стела Бојаџиев како одговорно за маркетинг и контрола на агенти на КБ Прво друштво за управување со задолжителни и доброволни пензиски фондови АД Скопје
3. Решенија за одобрение на измена и дополнување на статут на КБ Прв отворен задолжителен пензиски фонд Скопје, за одобрение на измена и дополнување на статут на КБ Прв отворен доброволен пензиски фонд – Скопје и за одобрение на измена и дополнување на статут на КБ Прво друштво за управување со задолжителни и доброволни пензиски фондови АД Скопје;
4. Решение за согласност на договори за вршење работи на берзански посредник и решение за согласност на анекс на договори склучен помеѓу Сава пензиско друштво АД Скопје АД Скопје со Еурохаус АД Скопје и ТТК Банка АД Скопје;
5. Решенија за одобрение на Коста Ивановски, Мира Шекутковска и Петар Талески за член на Управен одбор на Сава пензиско друштво АД Скопје
6. Решенија за одобрување на измена на статутот на Отворен задолжителен пензиски фонд Сава пензиски фонд, за одобрение на измена и дополнување на статут на Отворен доброволен пензиски фонд Сава пензија плус и за одобрение на измена и дополнување на статут на Сава пензиско друштво АД Скопје;
7. Решение за одобрување на Александар Георгиев за одговорно лице за индивидуални сметки и исплата на пензии, Тања Аврамска за одговорно лице за инвестирање и Зоран Габеданов за одговорно лице за маркетинг на Сава пензиско друштво АД Скопје;
8. Решение за одобрение на Павел Гојкович за вршител на должност член на Управен одбор на Сава пензиско друштво АД Скопје;
9. Решение за издавање дозвола за основање на друштво за управување со задолжителни и доброволни пензиски фондови на Заваровалница Триглав ДД Љубљана, Република Словенија;
10. Решение за полноважност на условното одобрение број 03-01 за управување со задолжителен пензиски фонд Триглав отворен задолжителен пензиски фонд – Скопје;

11. Решение за полноважност на условното одобрение број 03-02 за управување со доброволен пензиски фонд Триглав отворен доброволен пензиски фонд – Скопје;
12. Решение за одобрување на Цветанчо Димовски за одговорно лице за индивидуални сметки во Триглав пензиско друштво АД Скопје
13. Решенија за согласност на договори за посредување при купопродажба на хартии од вредност и за согласност на анекси на договори склучен помеѓу Триглав пензиско друштво АД Скопје АД Скопје со Еурохаус АД Скопје и Комерцијална Банка АД Скопје;
14. Решение за одобрување на измена и дополнувањена статут на Триглав пензиско друштво АД Скопје.

3.3 Комисија за одлучување по прекршок

Комисијата за одлучување по прекршок, во текот на 2019 година постапи по единаесет прекршочни постапки, кои беа покренати од овластени лица на Агенцијата, за прекршувања на одредби од Законот за задолжително капитално финансирано пензиско осигурување и Законот за доброволно капитално финансирано пензиско осигурување од страна на агенти на пензиските друштва и од страна на вработен и членови на Управен одбор и Надзорен одбор на друштво како и од страна на вработени во чувар на имот.

За дел од предметите, во жалбена постапка, се одлучува во Државната Комисија за одлучување во втор степен во областа на инспекцискиот надзор и прекршочната постапка, а за дел од предметите покренат е Управен спор пред Управниот Суд на Република Северна Македонија. За определени предмети пресудено е од страна на Вишиот Управен Суд. Постапките се во тек. За дел од предметите во тек е постапката за извршување на глоба.

3.4 Судски постапки

Агенцијата во текот на 2019 година учествуваше во три постапки покренати со тужби од страна на членови на задолжителен пензиски фонд пред Управниот суд на Република Северна Македонија, против решенијата на Агенцијата за одбивање на барање за поништување на регистрација во Регистарот на членови.

4 Постапувања поврзани со правата на членовите, претставки и предлози

4.1 Известување на трајно и времено распределени лица во задолжителен пензиски фонд

Во 2019 година, согласно член 8 став 5) од Правилникот за членство во задолжителен пензиски фонд, Агенцијата испрати вкупно 20.706 писмени известувања до лица кои се времено распределени во задолжителен пензиски фонд.

Согласно договорите за давање на лични податоци, склучени со Министерството за внатрешни работи на Република Северна Македонија и пензиските друштва, Агенцијата обезбеди и предаде 48.660 контакт-податоци од трајно распределените членови (податокот за контакт-адреса) на трите пензиски друштва.

4.2 Постапувања по барања

Агенцијата постапуваше по барања од: осигуреници, членови на задолжителен пензиски фонд и пензиски друштва и предлагаше до претседателот на Советот на експерти на Агенцијата, преземање конкретни активности и мерки. Во најголем дел, водени се управни постапки заради остварување на правата и заштита на интересите на осигурениците и членовите на задолжителните пензиски фондови кои се родени пред 01.01.1967 година. Имено, согласно измена и дополнување на Законот за задолжително капитално финансирано пензиско осигурување на 01.01.2019 година, им престана членството на сите задолжителни членови (вработени по 01.01.2003 година) кои се родени пред 01.01.1967 година. Доброволните членови кои се родени пред 01.01.1967 година имаа право да изберат да го прекинат или продолжат членството во вториот столб преку давање на Изјава за престанување или продолжување на членството во вториот столб до 30.09.2019 година, по истекот на овој рок, доколку членот не даде изјава, членството во вториот столб му престанува.

Врз основа на наведеното во текот на 2019 година до Агенцијата беа доставени 1091 Изјави за продолжување на членството и 122 Изјави за престанување на членството во задолжителен пензиски фонд. Постапувајќи по наведените изјави Агенцијата донесе 1091 Решение за продолжување на членството со кои на членовите им продолжи членството во задолжителен пензиски фонд и 122 Решенија за престанување на членството со кои на лицата им престана членството во задолжителен пензиски фонд.

На 01.10.2019 година, Агенцијата од Регистарот на членови поништи 4987 членови, поради недоставување на изјава во предвидениот рок.

Во 2019 година, од еден во друг задолжителен пензиски фонд преминале вкупно 1017 члена и тоа, во Триглав пензиско друштво АД Скопје – 782 члена, во КБ Прв отворен задолжителен пензиски фонд – 151 члена, додека во Отворен задолжителен пензиски фонд Сава пензиски фонд – 844 членови.

4.3 Постапувања по претставки и предлози

Измената и дополнувањето на Законот за задолжително капитално финансирано пензиско осигурување ги опфати и лицата кои имаат стаж на осигурување кој се смета за зголемено траење – бенефициран стаж. Согласно оваа измена на овие лица им беше поништено членството во задолжителен пензиски фонд при што 19 лица доставија претставки до Агенцијата, на кои Агенцијата навремено одговори. На барања на членовите кои имаат бенефициран стаж, извршена е измена на членот од Законот со кој им се поништува членството во задолжителен пензиски фонд и им се дава можност за доставување на Изјава за продолжување на членството во задолжителен пензиски фонд на лицата кои имаат навршено стаж на осигурување со зголемено

траење што овозможува намалување на старосната граница за остварување право на старосна пензија за најмалку една година. Рокот за доставување на Изјавата беше до 30.11.2019 година, по истек на овој рок доколку членот не даде изјава, неговото членство престанува на 01.12.2019 година. Врз основа на ова, до Агенцијата пристигнаа 436 Изјави за продолжување на членството за што Агенцијата достави известување до лицата дека им е продолжено членството во задолжителен пензиски фонд.

На 01.12.2019 година, Агенцијата од регистарот на членови поништи 1773 членови поради недоставување на Изјава за продолжување на членство.

Во текот на 2019 година, до Агенцијата, пристигнаа 102 известувања за поднесено барање за исплата на наследник на кои Агенцијата одговори во согласност со Законот за постапување по претставки и предлози и Законот за задолжително капитално финансирано пензиско осигурување.

5 Активности поврзани со агенти на пензиските друштва

Во 2019 година, Агенцијата организираше две редовни испитни сесии (во мај и ноември) и две дополнителни испитни сесии (во август и септември), по барање од пензиските друштва. Испитот се состои од полагање на два дела, прв (теоретски) дел од испитот со кој се проверува теоретското знаење на кандидатот и втор (практичен) дел од испитот со кој се проверува практичната способност на кандидатот. Првиот и вториот дел од испитот се полагаа електронски во просториите на испитниот центар на Правен факултет, според Програмата за полагање на испит за агенти што ја изготвува Агенцијата. Се смета дека кандидатот го положил првиот дел односно вториот дел од испитот ако освоил најмалку 70% од вкупниот број предвидени позитивни бодови за првиот дел односно за вториот дел од испитот. Кандидатот кој не го положил првиот дел од испитот не може да го полага вториот дел. Доколку кандидатот не го положил и вториот дел од испитот, ќе се смета дека не го положил испитот.

Во текот на 2019 година Агенцијата редовно ја ажурираше Програмата за полагање на испит за агенти согласно измените на важечките закони и подзаконски акти.

Во текот на 2019 година се организираше испит за агенти во 4 испитни сесии, при што од вкупно 366 присутни учесници пријавени за полагање на испитот, положиле 149 или 41 % од присутните кандидати.

Во рамките на активностите поврзани со испитот за агенти, согласно закон, Комисијата за верификација на прашања изврши ревизија на првите и вторите делови од испитите за агенти одржани во мај, август, септември и ноември 2019 година, вклучувајќи и проверка дали испитот го полагале кандидати кои ги исполнуваат условите за полагање на испитот. За извршените ревизии Комисијата за верификација на прашања изготви соодветни извештаи кои ги достави до претседателот на Советот на експерти на Агенцијата. Исто така, согласно закон, а со цел да се подобри квалитетот на базата на прашања и практични примери, Комисијата за верификација на прашања изврши ревизија и ажурирање, а исто така измени или целосно отстрани и замени со нови најмалку 30% од базата на прашања и практични примери за 2019 година и тоа во мај 2019 година и во октомври 2019 година, за што изготви извештаи.

Агенцијата изврши регистрација на вкупно 145 агенти од кои 51 агент на Сава пензиско друштво а.д. Скопје, 47 агенти на КБ Прво пензиско друштво АД Скопје и 47 агенти на Триглав пензиско друштво АД Скопје Исто така, беше извршена годишна обнова на регистрацијата на агентите и тоа за вкупно 388 агенти од кои, 228 агенти на Сава пензиско друштво а.д. Скопје и 160 агенти на КБ Прво пензиско друштво АД Скопје. На вкупно 8 агенти им престанал статусот на агент од кои 6 агенти на КБ Прво пензиско друштво АД Скопје и 2 агенти на Сава пензиско друштво а.д. Скопје.

6 Развивање на свеста на јавноста за целите и принципите на капитално финансираното пензиско осигурување и правата на членовите на пензиските фондови

Агенцијата во рамките на своите надлежности за развивање на свеста на јавност за целите и принципите на капитално финансираното пензиско осигурување и правата на членовите на пензиските фондови, како и во изминатите години така и во текот на 2019 година, имаше повеќе активности кои вклучуваа едукација на јавноста со цел зголемување на свесноста и информираноста на осигурениците за системот, посветувајќи поголемо внимание кај младата популација. Настапите на медиумите беа на повеќе теми од областа на капитално финансираното пензиско осигурување, а беа објавени и написи во пишаните медиуми.

Во текот на 2019 година, како резултат на направената измена на прописите, Агенцијата продолжи со промовирање преку радио реклами, соопштенија за јавноста, спонзорирани фејсбук известувања, и други начини на информирање и известување.

Агенцијата, во период од 01.07.2019 до 30.09.2019 година, спроведе информативна кампања под мотото “Кој се грижи за твојата пензија?” со цел информирање на јавноста за измените на Законот за задолжително капитално финансирано пензиско осигурување кој содржи една мини реформа на системот со која се направени промени во критериумите за членство во задолжителен пензиски фонд. Избраната маркетинг агенција Њу Момент во координација со работната група за односи со јавност при Агенцијата реализираше информативна кампања со следните активности:

- Кампањата започна на 01.07.2019 година и се одвиваше со поставување на информации на социјалната мрежа Facebook преку постови, како и спонзорирање на содржини;

- По финализирање на продукција на видео клиповите (со 4 инфлуенсери), истите беа поставувани и спонзорирани на интернет страните, како и споделувани од страна на инфлуенсерите кои се учесници во кампањата;

- Кампањата беше покриена и со билборди и реклама на автобус низ Центарот на Скопје и

- На веб страната на Агенцијата беше поставена веб апликацијата „Мапи“ која беше креирана со цел подобро разбирање и информирање за законските измени во пензискиот систем, како и Интерактивен квиз креиран со цел посетителите на веб страницата да се информираат и да ги добијат одговорите на најчесто поставуваните прашања поврзани со пензискиот систем.

По иницијатива на Агенцијата, пензиските друштва вршат достава на зелен плик до членовите на пензиските фондови, најдоцна до 31 март, како начин на директно информирање и едуцирање на членовите за состојбата на нивните индивидуални сметки.

Агенцијата беше иницијатор и учесник на маркетинг кампањата на трите пензиски друштва КБ Прво пензиско друштво АД Скопје, Сава пензиско друштво а.д. Скопје и Триглав пензиско друштво АД Скопје кои во текот на последниот квартал на 2019 година и првиот квартал од 2020 година продолжија со спроведување на едукативна кампања под мотото “Информирај се паметно!”, чија цел беше да се допре до младата генерација и да се зголеми нивната информираност на еден поинаков начин.

Континуирано, во текот на 2019 година беа изготвени шест броја на електронскиот информатор Е-МАПАС, кој се објавува на интернет страницата на Агенцијата и се доставува на сите заинтересирани лица по електронска пошта, каде на многу едноставен и сликовит начин на читателите им се приближуваат релевантните теми од капитално финансираното пензиско осигурување. Темите кои беа обработени во 2019 година се: Актуар во втор и трет столб, Реформски измени во вториот и третиот

столб, Членови во втор столб - нови правила, Состојбите во пензиските системи во светот, Ден на пензиска свесност – 15ти септември и Супервизорски мерки.

Во континуитет од 2016 година, Агенцијата и во 2019 година го одбележа “Денот за пензиска свесност - 15 септември”, како дел од активностите на информативната кампања. По повод “Денот за пензиска свесност - 15 септември”, Агенцијата организираше информативно – забавен настан од отворен тип на плоштадот “Македонија” во Скопје. Настанот беше одржан со цел да се информира пошироката јавност за капитално финансирано пензиско осигурување како важна социјална и финансиска тема на секој граѓанин и воедно да се зголеми пензиската свесност за правата и обврските кои произлегуваат од членувањето во втор и трет столб, како и за новите законски измени кои засегаат одредени групи на членови. На настанот, активно учество, покрај Агенцијата земаа и Фондот на ПИОСМ, како и пензиските друштва, КБ Прво пензиско друштво АД Скопје, Сава пензиско друштво а.д. Скопје и Триглав пензиско друштво АД Скопје. На настанот беа поделени најнови информативно – едукативни материјали подготвени од страна на Агенцијата и пензиските друштва кои се во насока на континуираните активности за финансиска едукација на населението и зголемување на свесноста за пензискиот систем и важноста на финансиската писменост на јавноста.

Агенцијата, беше учесник на првата официјална мисија која се одржа на 4-5 Април 2019 година во организација на НБРСМ, во рамки на проектот за техничка помош за финансиска едукација на Организацијата за економска соработка и развој (ОЕЦД) и Министерството за финансии на Холандија, кој што се одвива во седум земји од холандската конституенца при ММФ и Светската банка.

Исто така, претставници на Агенцијата учествуваа и на петтиот работен состанок на регионалната работна група на Југоисточна Европа за финансиска едукација, кој се одржа во септември 2019 година во Скопје, во организација на Народната банка на Република Северна Македонија.

Во текот на 2019 година, Агенцијата како дел од Координативно тело за финансиска едукација кое се состои од финансиските регулаторни тела меѓу кои се Народната банка на Република Северна Македонија, Министерството за финансии, Агенција за супервизија на осигурување, Комисијата за хартии од вредност на Република Северна Македонија имаше активности насочени кон финансиска едукација и подигнување на свеста на јавноста. Вакви активности во 2019 година, во кои Агенцијата зема активно учество се следните:

- “Глобалната недела на парите 2019” каде Агенцијата заедно со пензиските друштва КБ Прво пензиско друштво АД Скопје и Сава пензиско друштво а.д. Скопје спроведоа едукативни презентации во 20 средни училишта и опфатени беа околу 800 ученици во повеќе градови во земјата во текот на пет дена од 25-30.03.2019 година. За спроведување на истите се подготви и маркетинг материјал, маички за сите ученици кои ги следеа презентациите и награди за 5 ученици во секое училиште кои точно одговорија на поставените прашања на крајот од презентацијата. За сите активности во текот на Глобалната недела на парите, Агенцијата ја известуваше јавноста преку соопштенија на својата веб страна, социјалните и електронските медиуми.
- “Денови на финансиска писменост 29-31 Мај 2019 година”, чиј почеток беше одбележан на 28.05.2019 година пред платото на Министерството за финансии каде беа поставени штандови на Агенцијата и пензиските друштва и се делеа едукативни материјали и каде се спроведоа директни средби со граѓаните. Дополнително Агенцијата по овој повод спроведе свои самостојни активности како:

- Јавен повик до сите заинтересирани граѓани да ги посетат просториите на Агенцијата и на пензиските друштва каде во текот на сите три дена од 29-31 Мај 2019 година каде имаше стручни лица кои ги информираа заинтересираните граѓани за измените на Законот за задолжително капитално финансирано

пензиско осигурување по однос на нивните права и статуси согласно последните измени кои се во примена од 01.01.2019 година;

- Подготови едукативен флаер со содржина која се однесува на измените на Законот за задолжително капитално финансирано пензиско осигурување кои се во примена од 01.01.2019 година, а се однесуваат на членовите и нивниот статус. Флаерот беше испечатен и поделен во тираж од 5000 броја на македонски јазик и 1000 на албански јазик;

- Подели рекламен материјал на македонски и албански јазик брендиран за препознавање на настанот „Денови на финансиска писменост 29-31.2019 година“;

- Спроведе заеднички настан со пензиските друштва на 29.05.2019 година во кругот на Универзитетот „Кирил и Методиј“ - Скопје каде беа поставени штандови на кои се делеа едукативни материјали и се спроведоа директни средби со студентите – идните членови на пензиските фондови, со цел подигање на свесноста на младите за потребата од познавање на пензискиот систем и капитално финансираното пензиско осигурување;

- На 29.05.2019 во просториите на МКЦ, одржа работна средба со Асоцијацијата на човечки ресурси на која се запознаа членовите на Асоцијацијата со измените на Законот за задолжително капитално финансирано пензиско осигурување. Беше поделен и едукативен флаер кој содржи значајни информации кои се однесуваат на измените на Законот во делот на членството.

- Во рамките на истиот настан Агенцијата на 25.06.2019 година организираше и одржа работен состанок со Сојузот на синдикатите на Северна Македонија на кој присуствуваа претседателите на гранковите синдикати здружени во ССМ, и претседателот на Советот на експерти на Агенцијата и претседателите на Управните одбори на трите пензиски друштва. Идејата за средбата произлезе од потребата за поголемо и подетално информирање на вработените, членовите на синдикатите и членовите во вториот пензиски столб, за висината и текот на нивната пензиска заштеда, која треба да им обезбеди посигурни пензионерски денови.

7 Статистичка анализа и изработка на извештаи за капитално финансирано пензиско осигурување

Агенцијата во 2019 година континуирано изготвуваше статистички анализи за капитално финансираното пензиско осигурување, односно за работењето на пензиските друштва, задолжителните пензиски фондови и доброволните пензиски фондови.

За таа цел редовно се изготвуваа и објавуваа статистички извештаи и во текот на 2019 година беа објавени 12 месечни билтени, 4 квартални статистички извештаи и еден годишен статистички извештај. Овие извештаи содржат податоци за дистрибуцијата на членството во задолжителните и доброволните пензиски фондови според нивниот статус (доброволни или задолжителни членови во втор столб односно членови со доброволни индивидуални сметки или со професионални сметки во третиот столб), за старосна и полова структура на членството, за уплатени придонеси во вториот и третиот столб, наплатени надоместоци и висина на нето средствата на задолжителните и на доброволните пензиски фондови, за вредноста на сметководствените единици на задолжителните на доброволните пензиски фондови и за структура на инвестициите на задолжителните и на доброволните пензиски фондови.

Квартално се пресметуваше и објавуваше остварениот принос на задолжителните и доброволните пензиски фондови во номинален и реален износ. Тековно, односно еднаш месечно, се пресметуваше и пондерот за распределба на ново вработените осигуреници кои се вклучени во задолжителното капитално финансирано пензиско осигурување, за секој одделен задолжителен пензиски фонд и истиот се доставуваше до Фондот на ПИОСМ кој ја врши распределбата на осигурениците.

Во 2019 година особено внимание беше посветено на изработката на *Извештајот за состојбите во капитално финансираното пензиско осигурување за 2018 година*, кој е законска обврска на Агенцијата. Извештајот содржи краток осврт на одговорностите на Агенцијата, нејзината мисија и визија, краток преглед на светските состојби и трендови во пензиската област со акцент на капитално финансираното пензиско осигурување, опис на структурата на капитално финансираното пензиско осигурување, детален опис, информации и податоци за финансиското работење на пензиските друштва, потоа осврт на измените и дополнувањата на законските и подзаконските акти кои го уредуваат задолжителното и доброволното капитално финансирано пензиско осигурување. Најголем дел од извештајот е посветен на информации и податоци за задолжителните и доброволните пензиски фондови, односно Извештајот вклучува информации и податоци за членството, преминот меѓу фондови, придонесите, инвестирањето, средствата, сметководствената единица, надоместоците и исплатата на пензиите и пензиските надоместоци, поодделно за секој задолжителен пензиски фонд и за секој доброволен пензиски фонд. Извештајот содржи и информации во врска со маркетингот и агентите на пензиските друштва. Извештајот беше разгледан и усвоен од Советот на експерти на Агенцијата, по што беше објавен на веб страницата на Агенцијата и отпечатен и доставен до релевантни лица и институции. Исто така, Извештајот беше преведен и отпечатен и на англиски и на албански јазик и беше комунициран со јавноста преку одржана прес-конференција за медиумите на членовите на Советот на експерти.

Покрај горенаведените активности поврзани со статистичка анализа, беа реализирани и истражувања и изготвени компаративни анализи на теми релевантни за капитално финансираното пензиско осигурување. Исто така, тековно се следеа новостите, трендовите и движењата во пензиската и други релевантни области со анализи на нивните влијанија врз капитално финансираното пензиско осигурување и можностите за развој и унапредување на капитално финансираното пензиско осигурување.

8 Градење и јакнење на капацитите на Агенцијата

8.1 Учество на семинари и конференции во земјата и во странство

Во 2019 година, вработените во Агенцијата имаа можност да ја продолжат својата професионална едукација преку учество во процесот на обуки и преку посета на семинари и конференции. Во текот на 2019 година, вработените во Агенцијата учествуваа на семинари и конференции, организирани во Република Северна Македонија и во странство и тоа:

- Годишна Конференција за утврдување на улогата на укажувачите во борбата против корупција – Скопје, РС Македонија;
- Обука за континуирано професионално усовршување за сметководство - Скопје, РС Македонија;
- Состанок на работна група за приватни пензии и работната група за статистика на пензиско осигурување на ИОПС и ОЕЦД – Париз, Франција;
- Конференција - OECD/IOPS Global Forum – Тирана, Албанија;
- Хрватска актуарска конференција во 2019 – Загреб, Хрватска;
- Семинар од областа на иднината на финансиите – Виена, Австрија.

8.2 Специјализирани обуки во земјата и во странство

Во текот на 2019 година вработените во Агенцијата ги посетија следните специјализирани обуки организирани во земјата и во странство и тоа:

- Обука од областа на Законот за слободен пристап до информациите од јавен карактер – Скопје, РС Македонија;
- Проектен менаџмент – практична обука за подготовка на проекти – Скопје, РС Македонија ;
- Обука за подготовка и Анализа и подобрување на деловните процеси – Скопје, РС Македонија;
- Основни показатели за спроведување на ревизија – Скопје, РС Македонија;
- Обука за ангажман за уверување и финансиска анализа – Скопје, РС Македонија;
- Обука за ИТ ревизија – Скопје, РС Македонија ;
- Обука од областа на Законот за јавните набавки – Скопје, РС Македонија ;
- Обука од областа на Закон за прекршоци – Скопје, РС Македонија ;
- Обука за запознавање со основните правила и предизвици при изготвување на прописите – Скопје, РС Македонија;
- Обука за практично пополнување на Регистарот за вработени во јавен сектор – ХРМИС – Скопје, РС Македонија ;
- Обука од областа на инклузивно осигурување – Скопје, РС Македонија;
- Обука од областа на прва помош на вработени – Скопје, РС Македонија ;
- Обука од областа на безбедност и здравје при работа – Билбао, Шпанија;
- Обука за комуникација за актуари – Скопје, РС Македонија;
- Специјализирана обука за анализа на податоци – Амстердам, Холандија;
- Специјализирана обука за сметководствено планирање и контрола – Амстердам, Холандија;
- Обука и семинари од областа на сметководственото работење одржани во – Сандански, Бугарија и Врњачка Бања, Србија;

8.2 Развој на деловните процеси на Агенцијата

Во 2019 година, Агенцијата продолжи да ги развива своите деловни процеси поврзани со функционирањето на вториот и третиот столб (ажурирање и унапредување).

Паралелно со развојот и измените во постојните деловни процеси, се вршеа и соодветни дополнувања и измени на софтверските решенија/модули за соодветните деловни процеси.

8.3 Информатички капацитет на Агенцијата

Во 2019 година, Агенцијата тековно вршеше администрација на својот информатички систем, оптимизација на оперативната база на податоци, администрација и одржување на базата на податоци, на оперативните системи и на хардверскиот систем, како и одржување на апликативниот софтвер, во соработка со софтверската куќа ангажирана за негово одржување.

Исто така, тековно се администрираше и се одржуваше постојната хардверска опрема, составена од серверски машини на кои работи апликативниот софтвер, персоналните компјутери и преносните компјутери.

Главните активности во 2019 година, беа следниве:

- Воведување на две нови датотеки на порталот на Агенцијата за размена на податоци и тоа: датотека за задоцнети распределби од страна на ФПИОСМ, МаЕ302 и датотека за надоместокот кој треба да го плати ФПИОСМ кон друштвата NNR001;
- Изработка на процедура за повикување на нов веб сервис од ФПИОСМ;
- Изработка на нов приказ на сметководствената единица на веб страната на Агенцијата;
- Автоматизирање на процесот за генерирање на датотека кон НБРСМ VHV101;
- Автоматизирање на процесот за генерирање на датотека TRE411 за реализирани трансфери кон ФПИОСМ;
- Дополнување на апликацијата за агенти во делот за фактурирање (изготвување на детални фактури кон друштвата, листи со кандидати кои не се појавиле на испитот за агенти, автоматско ажурирање на податоци за агент и др.);
- Изработка на форма за автоматско отклучување на корисник и ресетирање на лозинка;
- Подобрувања и доработки на порталот на Агенцијата од аспект на функционалност на истиот;
- Одржување на системот за управување со информациска сигурност ИСО (ISO) 27001 сертификат.

9 Соработка со институции и организации од земјата и од странство

Заради обезбедување на ефикасна супервизија и регулатива на капитално финансираното пензиско осигурување, Агенцијата соработува со повеќе институции од финансискиот и пензискиот сектор во земјата и во странство. Агенцијата има склучено 17 меморандуми за соработка, според кои договорните страни разменуваат искуства стекнати во полето на капитално финансираното пензиско осигурување, работењето на пензиските фондови, механизмите на супервизија на пензиските фондови и донесените прописи и утврдените и изречените правни мерки. Техничката соработка се состои од размена на документи, билатерална помош со цел размена на искуства од заеднички интерес, како и соработка во полето на едукација, истражување, обуки и развој од заеднички интерес.

9.1 Соработка со институции од земјата

Во текот на 2019 година продолжи редовната соработка со институциите во земјата со кои Агенцијата има склучено меморандуми за соработка преку остварување работни средби за размена на искуства, учество на семинари и конференции и редовна размена на релевантни извештаи и податоци.

Агенцијата учествува со свои претставници во работењето на Координациското тело на регулаторните институции за финансиска едукација во Република Северна Македонија во кое членуваат и воспоставуваат соработка Народната банка на Република Северна Македонија, Министерство за финансии на Република Северна Македонија, Агенција за супервизија на осигурување, Агенција за супервизија на капитално финансирано пензиско осигурување и Комисија за хартии од вредност. Целта на Координациското тело е реализација на активности кои имаат за цел да се подигне нивото на финансиска писменост на населението во Република Северна Македонија и да се промовира усвојувањето на соодветни финансиски однесувања. Преку интегрирана визија и спроведување на финансиски образовни проекти и преку комбинација на заложбите на сите засегнати страни ќе се придонесе кон благосостојба на населението и стабилност на финансискиот систем како и воспоставување на соработка на регионален и интернационален план во доменот на финансиската едукација.

Агенцијата учествува со свој претставник во работењето на работната група формирана заради воведување на Европски систем за статистика на интегрирана социјална заштита – ЕССПРОС во Република Северна Македонија. ЕССПРОС претставува методологија на собирање на податоци со цел да се обезбеди детален и кохерентен опис на социјалната заштита. Во работната група се вклучени сите релевантни институции кои се вклучени во процесот на обезбедување на бенефиции со цел покривање на одредени ризици односно потреби на населението. Работната група ги дефинираше шемите согласно со кои секоја институција ќе ги доставува релевантните податоци до Државниот завод за статистика, кој потоа ќе ги испраќа до ЕУРОСТАТ. Процесот на доставување по методологија на ЕССПРОС, податоци од Агенцијата до Државниот завод за статистика, е уреден со меморандум за соработка. Согласно овој меморандум, во 2019 година, Агенцијата ги достави дефинираните ЕССПРОС податоци за 2018 година.

9.2 Соработка со институции од странство и со меѓународни организации

Во текот на 2019 година продолжи редовната соработка со институциите во странство со кои Агенцијата има склучено меморандуми за соработка, редовна размена на релевантни извештаи и податоци, како и комуникација и размена на информации по

потреба, заради размена на супервизорски искуства и прашања поврзани со регулативата во релевантните земји.

Агенцијата преку свои претставници и во 2019 активно учествува во изготвување на Национална програма за усвојување на правото на Европската унија и Извештајот за напредокот на Република Северна Македонија, како и на работните состаноци и поткомитетите за Внатрешен пазар и конкуренција и Економско-финансиски прашања и статистика. Исто така, претставник на Агенцијата учествува во изготвување на Програма за економски реформи на Република Северна Македонија која годишно се доставува до Европската Унија и почетокот на преговарачкиот процес.

Како членка на Меѓународната организација на супервизори на пензиски фондови - ИОПС, која има околу 90 земји - членки и набљудувачи од целиот свет кои ги опфаќаат сите нивоа на економски развој и кои ги соединуваат сите типови на пензиски системи на супервизија, Агенцијата редовно учествува на конференциите и ги користи материјалите и упатствата изготвени од ова тело, со цел размена на информации и искуства и следење на светските стандарди и позитивните практики во областа на супервизијата на пензиските фондови. Агенцијата ги следи и стандардите за супервизија на ИОПС со цел унапредување на квалитетот и ефективноста на супервизијата на приватните пензиски фондови, со што ќе се засили нивниот развој и оперативна ефикасност и ќе се овозможи сигурен извор на пензија. Исто така, Агенцијата во 2019 година редовно комуницираше со ИОПС и доставуваше информации, статистички податоци, коментари и одговори на прашалници, потребни за работните материјали и компаративните студии на ИОПС.

Од 2016 како дел од Координациското тело на регулаторните институции за финансиска едукација во Република Северна Македонија, Агенцијата е членка на Меѓународната мрежа за финансиска едукација при Организацијата за економска соработка и развој (ИНФЕ-ОЕЦД). Мрежата е формирана 2008 година и членки се регулаторни институции, односно централни банки, министерства за финансии и агенции поврзани со супервизија на осигурувањето, инвестициите и пензиите. Мрежата претставува платформа за прибирање податоци за финансиска писменост, развивање анализи и споредбени извештаи и создавање инструменти за политики поврзани со финансиска едукација.

10 Систем за управување со квалитет и систем за управување со информациска сигурност

Агенцијата во 2012 година спроведе имплементација на барањата од меѓународниот стандард ISO 9001:2008 и истата успешно ја заокружи со сертификација од страна на сертификационно тело, DAS Certification Limited, акредитирано од United Kingdom Accreditation Service (UKAS). Следејќи ги новините во работењето со управување со квалитет, како институција во Република Северна Македонија која ги препознава значењето, неопходноста и придобивките од воведениот систем за управување со квалитет, Агенцијата во 2019 година продолжи со примена и реализација на сите нови активности кои ги налага овој стандард во секојдневното работење. Се покажа и се потврди дека добро развиен и одржуван систем за управување со квалитет има позитивен придонес за остварување на целите во работење.

Со примената на ревизијата на стандардот, Агенцијата своите оперативни процеси ги приспособи на барањата на новиот стандард ISO 9001:2015. Согласно барањата на новата верзија од стандардот се идентификувани ризици на ниво на организациони единици кои се водат во регистар на ризици. Најновите измени се дел од тековната еволуција на овие стандарди, кои помагаат во решавање на клучни прашања како што се: широка употреба на стандарди за повеќе системи за управување во рамките на институцијата, интеграција на квалитетот во водењето на институцијата, како и севкупно олеснување на примената на стандардите. Овој систем кој е потврден од МКД СЕРТИФИКАТ, ја покажува подготвеноста на Агенцијата да докаже како се работи во институција каде се применуваат принципите на зрел систем за управување со квалитет и каде се демонстрираат силната обврзаност и заложба на Советот на експерти на Агенцијата и целиот тим континуирано да го подобрува работењето согласно новата ревизија на стандардот ISO 9001:2015, а во интерес за самата институција и за сите засегнати страни.

По успешната имплементацијата на ИСО 27001:2013 и сертификација во 2015 година, во текот на 2016 и 2017 година се започна со спојување (интегрирање) на системите за управување со квалитет и управување со информациска сигурност. Во текот на 2018 година се заврши процесот на интегрирање на двата система, од страна на Претставникот за квалитет и Одговорно лице за информациска сигурност во Агенцијата. Ваквите активности и сертифицирања претставуваат континуитет и во 2019 година во успешната реализација на системот за менаџмент на квалитет по стандардот ISO 9001:2015 и успешно управување со безбедност на информации согласно стандардот ISO 27001:2013.

Претседател на Советот на експерти
Максуд Али

